

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.670 van 7 oktober 2014
in de zaak A. 207.704/X-15.331.**

In zake : 1. Kevin GROSSARD
 2. Luc VAN EECKHOUDT
 3. Michel VANDELOOK
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jan Stijns
 kantoor houdend te 3001 Heverlee
 Ubicenter, Philipssite 5
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de PROVINCIE VLAAMS-BRABANT
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Michel van Dievoet
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Wolstraat 56
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Philippe Declercq
 kantoor houdend te 3000 Leuven
 J.P. Minckelersstraat 33
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 17 januari 2013, strekt tot de
nietigverklaring van:
 - a. het besluit van de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant van 19 juni
2012 houdende de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk
uitvoeringsplan “Afbakening kleinstedelijk gebied Tienen”, en
 - b. het besluit van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport van 5 november 2012 houdende de

goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening kleinstedelijk gebied Tienen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De eerste verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2014.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gaby Gielis, die *loco* advocaat Jan Stijns verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Filip van Dievoet, die *loco* advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de eerste verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoekers geven in hun verzoekschrift respectievelijk Utsenakenweg 139, Sint-Truidensesteenweg 366 en Grensstraat 2 te Tienen op als woonplaats.

4. In 2010 wordt beslist om een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken voor de afbakening van het kleinstedelijk gebied Tienen. Deze afbakening kadert binnen de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: het RSV) en het provinciaal ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant (hierna: het PRSVB).

Naast de afbakening van het kleinstedelijk gebied worden ook drie deelplannen vastgesteld, meer bepaald deelplan 1 “Oostelijke ring R27”, deelplan 2 “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” en deelplan 3 “Breisemveld en Leuvenselaan”.

5. Er vindt een milieueffectrapportage plaats volgens het integratiespoor, die op 15 juli 2011 wordt goedgekeurd door de dienst Mer.

6. Op 23 augustus 2011 wordt een plenaire vergadering gehouden over het voorontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening kleinstedelijk gebied Tienen” (hierna: het provinciaal RUP).

7. De provincieraad van Vlaams-Brabant stelt op 4 oktober 2011 het provinciaal RUP voorlopig vast.

8. Van 24 oktober 2011 tot en met 23 december 2011 wordt een openbaar onderzoek georganiseerd. Tijdens dit openbaar onderzoek worden 724 bezwaarschriften ingediend. Ook worden volgende adviezen verstrekt: een voorwaardelijk gunstig advies van de gemeenteraad van de stad Tienen, een gunstig advies van de gemeenteraad van Lubbeek en een voorwaardelijk gunstig advies van het departement RWO-Ruimtelijke Planning.

9. Omdat de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: de Procoro) in vergadering van 26 maart 2012 niet langer in aantal is op het einde van de bespreking (nog slechts 9 van de 22 leden aanwezig), wordt door de provincieraad op 19 juni 2012 (zie randnr. 11) overgegaan tot de bespreking van de ingediende bezwaren en adviezen.

10. Op 31 mei 2012 doet de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant een voorstel van bespreking van de bezwaren en de verstrekte adviezen, dat aan de provincieraad wordt voorgelegd.

11. De provincieraad van Vlaams-Brabant stelt op 19 juni 2012 het provinciaal RUP definitief vast. Hierbij wordt, zoals hiervoor vermeld, overgegaan tot de bespreking van de ontvangen adviezen en bezwaarschriften.

Dit is het eerste bestreden besluit.

12. Op 5 november 2012 keurt de minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport het provinciaal RUP goed.

Dit is het tweede bestreden besluit.

Op 23 november 2012 wordt dat goedkeuringsbesluit bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep - belang

Standpunt van de partijen

13. In hun verzoekschrift geven de verzoekers hun woonplaats op en stellen zij inzake hun belang bij het beroep dat zij allen eigenaar zijn van een perceel met bebouwing dat is gelegen in het plangebied van het provinciaal RUP.

14. In haar memorie van antwoord stelt de eerste verwerende partij dat het beroep onontvankelijk is ten aanzien van eerste en derde verzoeker. De percelen van die verzoekers zouden volgens haar immers buiten het plangebied zijn gelegen op bijna 300 meter afstand van de grenslijn inzake de afbakening van het kleinstedelijk gebied Tienen. Hierbij specificeert ze dat de woning van eerste verzoeker oostelijk van het plangebied is gelegen aan de kruising van de Utsenakenweg met de weg Tiensveld en dat de woning van derde verzoeker noordelijk van het plangebied is gelegen aan een zijstraat van de Oplintersesteenweg (namelijk de Grensstraat).

15. De tweede verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat het beroep ten aanzien van alle verzoekers onontvankelijk is. Zij stelt daartoe dat het niet voldoende is om aan te voeren dat men eigenaar is van een perceel dat zou zijn gelegen binnen het gebied van het bestreden provinciaal RUP. De verzoekers geven, aldus de tweede verwerende partij, niet aan “om welk perceel of welke percelen het zou gaan, of het gaat om een perceel of percelen die zij in eigendom hebben, dan wel of het gaat om de percelen die zij elk in eigendom zouden hebben”. Volgens haar klemt dit des te meer nu de verzoekers “geen enkel onderscheid maken wat het belang betreft en dit belang volgens hun eigen verzoekschrift niet gelegen is in de benadeling wat hun bewoning betreft doch enkel gelegen is in het feit dat ze eigenaar zouden zijn van ‘een’ perceel gelegen in het plangebied”. Zij meent dat zulke omschrijving van het belang te summier is om zelfs maar aan te nemen wat het mogelijk nadeel zou zijn dat zou voortkomen uit de bestreden besluiten.

Daarenboven stelt de tweede verwerende partij dat de verzoekers niet aantonen dat zij belang hebben bij de algehele vernietiging van de bestreden besluiten.

16. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat zij “allen eigenaar [zijn] van een perceel met bebouwing gelegen in dan wel grenzend aan het plangebied” van het provinciaal RUP. De percelen van tweede en derde verzoeker liggen, aldus de verzoekers, binnen het plangebied “zoals

voorzien in het PRUP dat op 04.10.2011 door de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant voorlopig werd vastgesteld”, zodat die percelen liggen “binnen de afbakeningslijn van het kleinstedelijk gebied Tienen (tekening 01.08.2011)”. Inzake het perceel van eerste verzoeker geven de verzoekers aan dat het ligt in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied. Deze positionering van hun woningen zorgt naar de mening van de verzoekers al voor het vereiste belang.

Zij merken wel nog “volledigheidshalve” op dat de effecten voorzien in het milieueffectrapport (onderliggend aan de bestreden besluiten) een impact hebben op hun percelen. Ook stellen zij dat “de nieuwe reservatiestrook van de Oostelijke ring langsheen de Ambachtenlaan [ligt] en [dat] deze een groot ruimtebeslag [behelst] op de eigendom van de 2e verzoekende partij waardoor de negatieve effecten niet enkel beperkt zijn tot de afbakeningslijn maar ook op de effecten van deze reservatiestrook op zijn eigendom”.

17. Bij hun laatste memorie voegen de verzoekers “[v]olledigheidshalve en teneinde op een eenvoudige wijze de positionering van de percelen van verzoekers weer te geven”, een kaartenbundel met precieze aanduiding van de ligging van hun percelen.

Voorts wijzen ze erop dat in het auditoraatsverslag het belang van tweede en derde verzoeker is aangenomen. Inzake het belang van eerste verzoeker stellen ze nog dat het bedrijventerrein Soldatenveld wordt ontsloten via de Utsenakenweg waar eerste verzoeker woont, dat een toename van het verkeer daar een verhoging van de geluidsbelasting en trillingen ingevolge doorrijdend verkeer zal veroorzaken, en dat het nieuwe tracé van de oostelijke ring wordt verschoven richting het perceel van eerste verzoeker zodat bij realisatie ervan ook geluidsbelasting en een visuele aantasting zal worden gecreëerd.

18. In haar laatste memorie werpt de eerste verwerende partij nog op dat de verzoekers pas in hun laatste memorie hebben aangevoerd inzake eerste verzoeker, dat hij hinder zou ondervinden van de ontsluiting van het

bedrijventerrein Soldatenveld en het nieuwe tracé van de oostelijke ring. Met die laattijdige argumenten mag volgens haar geen rekening worden gehouden.

Volledigheidshalve en louter ondergeschikt merkt ze wel nog op dat de woning van eerste verzoeker nog altijd op ongeveer 700 meter is gelegen van het nieuwe tracé van de oostelijke ring, terwijl dit voordien ongeveer 900 meter was, zodat hieruit geen belang kan worden geput. Ook wijst zij erop dat in de toelichtingsnota is aangegeven inzake de ontsluiting van het bedrijventerrein Soldatenveld dat zij zal gebeuren via de Ambachtenlaan en het Industriepark – en dus geenszins via de Utsenakenweg – en dat de Utsenakenweg wordt ingeschakeld als verbindingsweg voor langzaam verkeer.

Beoordeling

19. Eerste verzoeker is bewoner en eigenaar van het woonperceel gelegen aan de Utsenakenweg 139 te Tienen. Het blijkt niet dat, zoals wordt voorgehouden in het verzoekschrift, het woonperceel van eerste verzoeker gelegen is binnen het plangebied van het bestreden provinciaal RUP. Het blijkt evenmin dat, zoals wordt voorgehouden in de memorie van wederantwoord van de verzoekers, eerste verzoeker “eigenaar [is] van een perceel met bebouwing gelegen in dan wel grenzend aan het plangebied”. Het kwam eerste verzoeker toe om de gegevens in verband met uit het bestreden uitvoeringsplan voortvloeiende hinder ten laatste in zijn memorie van wederantwoord aan te voeren. De eerste verwerende partij werpt terecht op dat er geen rekening kan worden gehouden met de ter zake pas in de laatste memorie – en derhalve laattijdig – door eerste verzoeker aangevoerde gegevens.

De excepties zijn gegrond ten aanzien van eerste verzoeker.

20. Het blijkt dat tweede verzoeker bewoner en eigenaar is van het woonperceel gelegen aan de Sint-Truidensesteenweg 366 te Tienen en dat derde verzoeker bewoner en eigenaar is van het woonperceel gelegen aan de Grensstraat 2 te Tienen. Het woonperceel van tweede verzoeker is deels gelegen

binnen de grenzen van het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan, meer bepaald binnen het deelplan 1 “Oostelijke ring R27”. Het woonperceel van derde verzoeker grenst aan het deelplan 2 “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” van het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan. Op grond van hun hoedanigheid van bewoner en eigenaar van deze woonpercelen doen tweede en derde verzoeker in beginsel blijken van het rechtens vereiste belang bij het bestrijden van het uitvoeringsplan. Hetgeen de verwerende partijen aanvoeren doet geen afbreuk aan het voornoemde beginsel.

Ten aanzien van tweede en derde verzoeker worden de excepties verworpen.

21. Enkel het beroep van tweede en derde verzoeker is ontvankelijk.

Waar hierna sprake is van “de verzoekers”, worden tweede en derde verzoeker bedoeld.

22. De vraag of het belang van de verzoekers een “algehele vernietiging” verantwoordt, behoeft geen antwoord aangezien, zoals hierna zal blijken, alle middelen worden verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

23. In het eerste middel voeren de verzoekers de schending aan van het motiveringsbeginsel.

Zij wijzen erop dat bestaande kadastrale kavels door de afbakeningslijn van het bestreden uitvoeringsplan worden “doorkliefd”, met

“[a]ls meest flagrante voorbeeld” het woonperceel van tweede verzoeker. De verzoekers merken op dat, niettegenstaande het feit dat artikel 4.6.5, § 1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna : de VCRO) het mogelijk maakt om een niet-vervallen verkavelingsvergunning te herzien of op te heffen door een duidelijke aanduiding op het grafisch plan, het de overheid altijd betaamt om haar beslissingen van een concrete, afdoende en objectieve verantwoording te voorzien. Ook mogen, aldus de verzoekers, luidens artikel 4.6.5, § 1, VCRO de contractuele verbintenissen tussen de eigenaar van een perceel en de verkavelende overheid niet worden verloochend.

Volgens de verzoekers is de overheid er inzake het verloochenen van een bestaande verkaveling bij het positioneren van de grenslijn van een planzone toe gehouden om haar beslissing op twee vlakken formeel en materieel te motiveren. Het eerste aspect betreft een algemene motivering omtrent de concrete positionering van de afbakening van het plangebied. Een tweede aspect houdt een concrete motivering in betreffende de verloochening van de bestaande verkaveling door slechts een gedeelte van een perceel met één kadastraal nummer op te nemen in het plangebied. Hierbij wijzen ze erop dat met betrekking tot de concrete motiveringsverplichting in verband met het opsplitsen van het woonperceel van tweede verzoeker, niet uit het oog mag worden verloren dat een verkavelingsvergunning een contract is tussen de overheid en de verkavelaar met een bijna identieke verordenende kracht als een RUP, waarbij de overheid de contractuele verbintenissen en verworven rechten moet respecteren en dus niet eenzijdig het contract kan verbreken.

Naar de mening van de verzoekers blijkt uit een analyse van de toelichtingsnota bij het provinciaal RUP dat enkel inzake het voormelde eerste aspect in een summiere motivering is voorzien. De motivering inzake het tweede aspect ontbreekt volgens de verzoekers. De enige passage in de toelichtingsnota die het opsplitsen van bestaande kavels benadert, is immers niet van toepassing op de opdeling van het perceel van tweede verzoeker en geeft bovendien enkel een beschrijving van de wijze waarop de zones in het plangebied zelf worden ingepland, zodat dit niet van toepassing is op de afbakeningslijn van het

provinciaal RUP en ook geen motivering betreft aangaande de motieven met het oog op opsplitsing van percelen.

Beoordeling

24. Er valt niet in te zien hoe door het enkele feit dat slechts een gedeelte van een bestaand kadastraal perceel wordt opgenomen in het beheersingsgebied van een ruimtelijk uitvoeringsplan een verkaveling tot stand zou worden gebracht, dan wel zou worden herzien of opgeheven.

25. Volgens de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan bevinden er zich noch in het gebied van het deelplan “Oostelijke ring R27” noch in het aangrenzend gebied verkavelingen. Het blijkt niet dat het perceel van tweede verzoeker of de omliggende percelen deel zouden uitmaken van een bestaande verkaveling. De verzoekers blijven in gebreke om aan te geven welke bestaande verkavelingsvergunning er door het aannemen van het bestreden uitvoeringsplan terzijde zou worden gesteld.

26. Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

27. In het tweede middel voeren de verzoekers aan dat het bestreden provinciaal RUP een schending inhoudt van artikel 2.2.10, §§ 5-7, VCRO, of minstens van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij stellen daartoe dat uit het verslag van de Procoro blijkt dat deze voorhoudt dat er slechts 13 bezwaren zijn ingediend, terwijl er honderden zijn ingediend. Er werd dan ook enkel kennis genomen van die 13 bezwaren tijdens de besluitvorming met het oog op het opstellen van het advies door de Procoro. Nochtans is het, gelet op de mogelijke wijziging van het ontwerpplan

aan de hand van het geformuleerde advies van de Procoro dan wel aan de hand van de ingediende bezwaren, essentieel dat de Procoro kennis neemt van alle ingediende bezwaren tijdens haar besluitvorming en dat door haar alle bezwaren worden aangereikt aan de bestendige deputatie.

28. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers nog dat onder andere het bezwaarschrift van eerste verzoeker niet is geanalyseerd.

Ook benadrukken de verzoekers dat de voorzitter van de Procoro in een brief van 11 april 2012 uitdrukkelijk stelt dat de Procoro de bezwaarschriften zelf heeft behandeld. Hij stelt namelijk letterlijk:

“De provinciale commissie voor ruimtelijke ordening heeft reeds op haar laatste vergadering van 26 maart 2012, zoals uzelf vooropstelt, een gefundeerd en gemotiveerd advies uitgebracht over dit provinciaal uitvoeringsplan. Voor de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening is deze procedurestap dan ook als afgehandeld te beschouwen.”

29. In hun laatste memorie stellen de verzoekers nog – in reactie op het auditorsverslag – dat de in de memorie van wederantwoord aangehaalde bezwaren van eerste verzoeker wel degelijk niet zijn behandeld.

Beoordeling

30. Wat de beoordeling van de tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschriften betreft, vermag een verzoekende partij zich niet in de plaats te stellen van een derde-bezwaarindiener. Het middel is niet ontvankelijk in zoverre de verzoekers zich beroepen op het gebrek aan gevolg dat is gegeven aan het bezwaarschrift van eerste verzoeker, van wie het beroep hiervoor onontvankelijk is bevonden, en aan andere bezwaarschriften die niet door de verzoekers zijn ingediend.

31. Uit het proces-verbaal van sluiting van het openbaar onderzoek en de bijgevoegde lijst van ingediende bezwaarschriften blijkt niet dat tweede verzoeker een bezwaarschrift heeft ingediend.

Uit de bestreden besluiten blijkt dat de Procoro voor de bundeling en bespreking van de adviezen en bezwaren om een termijnverlenging had verzocht en deze op 26 januari 2012 van de deputatie had verkregen, dat ze op het einde van de vergadering van 26 maart 2012 niet langer in aantal was om een rechtsgeldig advies uit te brengen, en dat bijgevolg aan de adviesvereiste is voorbijgegaan en de gebundelde adviezen, opmerkingen en bezwaren overeenkomstig artikel 2.2.10, § 5, *in fine*, VCRO aan de provincieraad van Vlaams-Brabant zijn bezorgd met het oog op de bespreking ervan.

Die provincieraad heeft in zijn besluit van 19 juni 2012 ingestemd met het voorstel van bespreking van de adviezen en bezwaren van de deputatie van 31 mei 2012 en heeft de motieven ervan overgenomen. In dat 44 bladzijden tellend voorstel van de deputatie wordt aangegeven dat er 724 bezwaren zijn ingediend en worden de bezwaren over 40 bladzijden besproken (eerst de algemene bezwaren en vervolgens de gebiedsgerichte bezwaren).

Het blijkt niet – en de verzoekers beweren zelfs niet – dat het door derde verzoeker ingediende bezwaarschrift niet deugdelijk zou zijn behandeld.

32. Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

33. In het derde middel voeren de verzoekers de schending aan van “de wet dan wel het zorgvuldigheidsbeginsel”.

Zij stellen daartoe dat na een overlegvergadering van 30 juni 2010 de richtlijnen houdende de inhoudsafbakening van het op te stellen milieueffectenrapport (hierna : het MER) inzake het provinciaal RUP werden geformuleerd. Gelet op de omvang en de impact van het beoogde provinciaal RUP zijn die richtlijnen, aldus de verzoekers, essentieel, aangezien hiermee de

onderzoekstopics op een beperkende wijze worden opgesomd. Deze richtlijnen zijn evenwel niet, voorafgaandelijk aan het opstellen van een MER, aan een openbaar onderzoek onderworpen, noch werden zij voorafgaandelijk op een gepaste wijze openbaar gemaakt. Gelet hierop menen de verzoekers dat “de wet” is geschonden, minstens dat dit een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel behelst daar het evident is dat bewoners van het plangebied, zoals de verzoekers, tot de volledigheid van een dergelijk omvangrijk onderzoek hadden kunnen bijdragen.

34. In hun memorie van wederantwoord benadrukken de verzoekers dat voorafgaandelijk ook de richtlijnen waarop het plan-MER vervolgens zou worden opgebouwd, moeten worden gepubliceerd. De aankondiging die onder andere is vooropgesteld in het richtlijnenverslag is echter, aldus de verzoekers, nooit gebeurd. Hierbij citeren zij de volgende passage uit de “Richtlijnen milieueffectrapportage PRUP ‘Afbakening kleinstedelijk gebied Tienen”” (hierna: het richtlijnendocument):

“De terinzagelegging bij de gemeentebesturen van Tienen en Hoegaarden liep van 3 mei tot en met 2 juni 2010. Deze terinzagelegging werd aan de bevolking op een gepaste wijze aangekondigd (aanplakking op de aanplakplaatsen van de gemeenten, bekendgemaakt via de gemeentelijke en provinciale websites...). Parallel werden adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd. Deze richtlijnen zijn na een overlegvergadering op 30 juni 2010 met de betrokkenen opgesteld door de dienst Mer en hebben betrekking op de inhoudsafbakening van het verder op te stellen MER [...]. Ontvangen inspraakreacties en adviezen worden hierin meegenomen [...].”

35. In hun laatste memorie stellen de verzoekers inzake de door hen aangevoerde wetschending dat “o.a. verwezen [kan] worden naar art. 32 Grondwet houdende het algemeen principe dat de burger ieder bestuursdocument behoort te kunnen raadplegen waarbij het begrip ‘bestuursdocument’ een zeer ruime invulling kent daar het gaat om ‘alle informatie waarover de administratieve overheden beschikken’ (zie Gedr. St., Kamer 1992-93, nr. 839/1, 5) zodoende eveneens de richtlijnen opzichts het opstellen van het milieueffectenrapport van voorliggend PRUP” en dat “[o]ok art. 4.2.8 van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid [...] een concrete (en thans op

relevante wijze) invulling [geeft] aan hetgeen op een algemene wijze voorzien is in de grondwet”.

Voorts stellen ze nog dat het “evident [is] dat wanneer men de ‘spelregels’ niet vooraf openbaar maakt dat het voor de burger niet mogelijk is om te verifiëren of deze wel werden gevolgd en rekening houdende met deze richtlijnen het milieueffecten rapport op een volledige wijze werd opgesteld, wat uiteraard zijn doorwerking heeft naar de vaststelling van het ruimtelijke uitvoeringsplan”.

Tot slot merken zij nog “[v]olledigheidshalve” op dat het eventueel achteraf bekendmaken van de richtlijnen irrelevant is, aangezien dan geen opmerkingen meer kunnen worden geformuleerd.

Beoordeling

36. Onder middel in de zin van artikel 2, § 1, 3°, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ moet de voldoende en duidelijke omschrijving worden verstaan van de overtreden rechtsregel of het overtreden beginsel en van de wijze waarop deze rechtsregel of dit beginsel wordt geschonden.

In hun middel, zoals uiteengezet in het verzoekschrift, stellen de verzoekers dat “de wet” is geschonden. Dit betreft niet de vereiste voldoende en duidelijke omschrijving van de overtreden rechtsregel. In zoverre de verzoekers nog in hun laatste memorie verduidelijken welke wetsbepalingen zij geschonden achten, is dit laattijdig.

Het middel is wat dit betreft alvast onontvankelijk.

37. Uit hetgeen de verzoekers aanvoeren, blijkt niet dat in de door hen geciteerde passage uit het richtlijnendocument ten onrechte is voorgehouden

dat de tijdens het openbaar onderzoek van 3 mei tot en met 2 juni 2010 ontvangen inspraakreacties en adviezen zijn “meegenomen” in de opgestelde richtlijnen.

38. Het blijkt niet dat het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden zou zijn, enkel doordat de betrokken richtlijnen niet, voorafgaandelijk aan het opstellen van het MER, aan een openbaar onderzoek zouden zijn onderworpen of “op een gepaste wijze” openbaar gemaakt. Ook is de loutere stelling dat het “evident is dat bewoners van het plangebied, zoals [de verzoekers], tot de volledigheid van een dergelijk omvangrijk onderzoek hadden kunnen bijdragen”, op zich niet van aard om een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel aannemelijk te maken.

39. Het middel wordt verworpen.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

40. In het vierde middel voeren de verzoekers de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij stellen daartoe dat in het kader van het opstellen van het bestreden provinciaal RUP aan enkele belangrijke stedelijke ontwikkelingen die een aanzienlijke impact hebben op het plangebied, werd voorbijgegaan, namelijk: het masterplan stationsomgeving, het militair domein Goetsenhoven, de luchtmachtbasis Goetsenhoven, de noordelijke ring, de heraanleg van de Vesten, het woonwagenterrein/doortrekkersterrein (ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant), de Groene Gete en de vestiging van het ziekenhuis Heilig Hart op een nieuwe locatie. Nochtans betaamt het, aldus de verzoekers, om bij de afbakening van een plangebied van een provinciaal RUP zich te vergewissen van bestaande en voorname stedelijke ontwikkelingen zowel binnen, als in de nabijheid van het plangebied.

41. In hun laatste memorie stellen de verzoekers dat de bestemming van het militair domein Goetsenhoven een belangrijke rol heeft gespeeld in de keuze voor het locatiealternatief Soldatenveld ten opzichte van Bost. Zij menen dat de verwerping van het nulalternatief ruim onvoldoende is onderbouwd en enkel gebeurde op basis van het RSV dat stelt dat er ruimte voor regionale bedrijven in de kleinstedelijke gebieden gecreëerd moet worden.

Beoordeling

42. Anders dan de verzoekers laten uitschijnen, zijn bepaalde van de door hen opgesomde ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het militair domein Goetsenhoven en de luchtmachtbasis Goetsenhoven, bij de opmaak van het bestreden uitvoeringsplan aan bod gekomen, al was het maar in de bespreking van de bezwaarschriften.

In het verzoekschrift is het middel in dergelijke algemene termen geformuleerd dat het neerkomt op opportunistiekritiek, waarover de Raad van State, die belast is met het toezicht op de wettigheid, zich niet kan uitspreken.

Met hetgeen de verzoekers in hun laatste memorie aanvoeren geven zij op laattijdige, en bijgevolg onontvankelijke wijze, een nieuwe grondslag aan hun middel.

Het vierde middel wordt verworpen.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

43. In het vijfde middel stellen de verzoekers dat artikel 2.2.10, § 6, VCRO is geschonden.

Daartoe voeren ze aan dat de koppeling van het deelplan Soldatenveld met de realisatie van een deel van de noordelijke ring pas gebeurde naar aanleiding van de provincieraad van 19 juni 2012 en daarover zodoende geen openbaar onderzoek heeft plaatsgevonden. Meer concreet stelt amendement 70/2 expliciet dat dit komt naar aanleiding van een bilateraal overleg tussen AWV en de stad Tienen daags voor de definitieve vaststelling van het provinciaal RUP. De betrokken wijziging van het voorlopig vastgestelde provinciaal RUP vloeit dus niet, overeenkomstig de voormelde bepaling, voort uit de geformuleerde bezwaren van de bevolking (dan wel de adviezen).

Beoordeling

44. Uit de bespreking van de bezwaren die zijn ingediend naar aanleiding van het openbaar onderzoek, is gebleken dat bezwaren omtrent de koppeling van de oostelijke en noordelijke ringweg rond Tienen werden ingediend. Zo kan worden gewezen op het bezwaar “4.3. Relatie met Noordelijke rondweg en/of Oostelijke Ring” waarover in de bespreking wordt vermeld dat “[d]e bezwaarindieners [...] een punt [hebben] dat een volledige ontwikkeling van het bedrijventerrein vóór de realisatie van de Noordelijke Ring (tussen Diestsesteenweg en Oplintersesteenweg) in de tussentijd het bijkomend verkeer naar de Vesten zal aantrekken en zo via niet daarvoor bedoelde wegen (zoals de Oplintersesteenweg, Houtemstraat, Slachthuisstraat en Hamelendreef) het verkeer naar het bedrijventerrein [zal] lokken”, dat “[v]olgens AWV [...] de realisatie van de Oostelijke Ring (tussen Sint-Truidensesteenweg en Oplintersesteenweg) niet los gekoppeld [zal] worden van de realisatie van het deel van de Noordelijke Ring tussen Oplintersesteenweg en Diestsesteenweg”, en dat “[h]et [...] daarom aangewezen [is] om in het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan de ontwikkeling van het bedrijventerrein te koppelen aan de realisatie van de oostelijke ring”.

Het amendement nr. 70/2 bij het definitief vaststellingbesluit van de provincieraad van Vlaams-Brabant van 19 juni 2012, ligt volledig in de lijn van het voormelde bezwaar. Dat amendement betreft immers “de koppeling van de ontwikkeling van het regionaal bedrijventerrein Soldatenveld aan de realisatie

van de R27 Noordelijke Rondweg (tussen N3 Tienen – Sint-Truiden [dit is de Sint-Truidensesteenweg] en N29 Tienen – Bekkevoort [dit is de Diestsesteenweg])”.

Het middel wordt verworpen.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

45. In het zesde middel stellen de verzoekers dat het RSV is geschonden.

Zij stellen daartoe dat het bestreden provinciaal RUP het door het RSV vastgelegde tracé van de R27 wijzigt met het oog op de ontsluiting van het bedrijventerrein Soldatenveld, terwijl overeenkomstig de bindende bepalingen van het RSV de R27 een gewestelijke primaire weg categorie II is en de provincies enkel bevoegd zijn voor de inrichting van secundaire wegen.

Beoordeling

46. De verzoekers gaan eraan voorbij dat in het RSV in “Maas 11 Sint-Truiden” de R27 enkel geselecteerd is als een primaire weg II voor wat betreft het gedeelte van het bedrijventerrein Grijpenveld tot de N3 (Tienen-Oost). Uit de “Kaart 4 Categorisering hoofd- en primair wegennet” blijkt dat dit het zuidelijke deel van de ringweg betreft.

In de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan wordt met betrekking tot de R27 het volgende gesteld:

“2.3 Inrichtingsprincipes

De N27 werd tot aan de N3 Sint-Truidensesteenweg in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen geselecteerd als primaire weg. Het is logisch om het nog aan te leggen oostelijk deel te categoriseren als een secundaire weg: Het zal het verkeer komende van de oostelijke kant van Tienen verzamelen richting het primaire deel van de R27, waardoor de Tiense vesten minder

zullen belast worden. Daarnaast zal de nieuwe weg toegang geven tot het bestaande en nog uit te breiden bedrijventerrein Soldatenveld.”

In het PRSVB wordt het oostelijk deel van de R27, waarop het deelplan 1 “Oostelijke ring R27” van het bestreden uitvoeringsplan betrekking heeft, tot de secundaire wegen type II gerekend.

Het zesde middel, dat feitelijke grondslag blijkt te missen, wordt verworpen.

G. Zevende middel

Uiteenzetting van het middel

47. In het zevende middel stellen de verzoekers dat het provinciaal RUP het RSV schendt, doordat het inzake het bedrijventerrein Soldatenveld ook een ontsluiting voorziet – of minstens mogelijk maakt – via lokale wegen (zoals Utsenakenweg, Kopstraat, Tiensveld, Haagboomken, Grensstraat en de Vesten), terwijl het RSV voorschrijft dat de ontsluiting van bedrijventerreinen noodzakelijkerwijze rechtstreeks en uitsluitend via primaire en secundaire wegen moet worden georganiseerd (RSV – Richtinggevend gedeelte 3.2.5).

48. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat uit een passage in het RSV over lokale bedrijventerreinen blijkt dat uitbreidingen ook worden aanzien als nieuwe terreinen.

49. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekers dat het probleem is dat nergens erin wordt voorzien dat de bestaande lokale wegen niet meer kunnen gebruikt worden ter ontsluiting van het bedrijventerrein. Gelet op het RSV moeten werkzaamheden worden verricht om ontsluiting via lokale wegen niet langer mogelijk te maken.

Beoordeling

50. In de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bij het provinciaal RUP wordt inzake het deelplan “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” in artikel 2 (“gemengd regionaal bedrijventerrein”), § 2 (“Inrichting”) onder meer bepaald, dat “[e]en vergunningsaanvraag voor bedrijfsactiviteiten binnen de bedrijvenzone [...] slechts [kan] worden afgeleverd na de realisatie van de doortrekking van de R27 tussen de Sint-Truidensesteenweg (N3) en de Diestsesteenweg”.

In de toelichting bij artikel 2, § 2, wordt onder meer gesteld dat “[d]e hoofdontsluiting van het regionaal bedrijventerrein gebeurt via de oostelijke ring[, wat] impliceert dat er geen rechtstreekse toegangen van individuele bedrijven op de oostelijke ring toegelaten zijn en dat de aantakking van de interne ontsluitingsinfrastructuur van de bedrijvenzone voor gemotoriseerd verkeer (auto, vrachtwagen, ...) op het hogere wegennet rechtstreeks gebeurt via de oostelijke ring”.

Op het grafische plan inzake het voormelde deelplan wordt in overdruk als ontsluiting van het bedrijventerrein een reservatiegebied voor lijninfrastructuur aangeduid voor het doortrekken van die oostelijke ringweg en wordt de oorspronkelijke – op het gewestplan aangeduide – reservatiestrook voor de aanleg van lijninfrastructuur opgeheven.

Voorts bepaalt het betrokken artikel 2, § 2, dat, met het oog op zuinig ruimtegebruik, als een van de inrichtingsprincipes op het niveau van het individuele bedrijfsperceel wordt vooropgesteld, dat “[a]lle nieuw op te richten bedrijfsgebouwen dienen aan te sluiten op de interne wegenis” en dat “[e]en ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer naar de Potaardeweg [...] niet [is] toegestaan”.

51. In de stedenbouwkundige voorschriften bij het voormelde deelplan is bepaald dat binnen de buffer van de zone voor gemengd regionaal

bedrijventerrein door middel van een pijl wordt aangeduid waar een verbinding voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) behouden moet worden.

Luidens de toelichting bij het betrokken stedenbouwkundig voorschrift is de verbindingspijl op het grafische plan een indicatieve lijn die voornamelijk de te volgen route en de te verbinden punten aangeeft. Het betreft meer bepaald de te verleggen Kopstraat die de Vianderwijk verbindt met Oplinter doorheen het landbouwgebied. Hierdoor blijft ook een aansluiting op de landbouwweg Tiensveld, die ook is opgenomen in het provinciaal toeristisch fietsknooppuntennetwerk, gegarandeerd.

52. In de toelichtingsnota wordt met betrekking tot de inrichting binnen het gebied van het voormelde deelplan onder meer gesteld wat volgt:

“3.4 Inrichtingsprincipes

[...]

3. Hiërarchische ontsluitingsstructuur

Voor de bedrijvenzone is eveneens een duidelijke boomstructuur voorzien :

- Twee knooppunten zorgen voor de uitwisseling van verkeer tussen de nog aan te leggen oostelijke ring en het bedrijventerrein. De huidige Ambachtenlaan wordt omgevormd tot de centrale toegangslaan van het Zuidelijke Soldatenveld, terwijl Industriepark de centrale toegangslaan van het Noordelijke Soldatenveld wordt.
- Op de twee centrale toegangslanen worden de diverse erfontsluitingsdreeven aangesloten.
Deze toegangslanen krijgen dus een relatief beperkt aantal kruispunten.
- Vervolgens geven de erfontsluitingsdreeven toegang tot de individuele bedrijfsperven.

Voor voetgangers en fietsers worden korte doorsteken door de buffers voorzien, zodat werknemers die b.v. vanuit de richting van de Vianderwijk of de Oplintersesteenweg komen niet nodeloos om hoeven te rijden.

De uitbouw van twee oost-west gerichte fietsroutes doorheen het bedrijventerrein zorgt voor het behoud van goede verbindingen tussen het centrum van Tienen en de Getevallei ten oosten van de stad. Het betreft enerzijds de Utsenakenweg en anderzijds de Kopstraat, die verlegd wordt naar de noordelijke buffer van het bedrijventerrein. Door deze verbindingen te koppelen aan de groene assen of buffers op het bedrijventerrein ontstaan kwalitatieve fietsrelaties tussen het centrum van de stad en de grote open ruimtes rond de stad.”

Uit een inrichtingsschets die is opgenomen in de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan blijkt dat een inrichting

voorzien is met twee rotondes binnen het deelplan “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld”, een noordelijke nabij de aansluiting met de Oplintersesteenweg en een zuidelijke ter hoogte van Industriepark. Bovendien blijkt dat doorheen de buffer van het bedrijventerrein verbindingen voor langzaam verkeer worden voorzien.

53. Uit de voormelde verordenende voorschriften, het verordenend grafisch plan, en de toelichting bij die voorschriften en dat plan blijkt, dat de ontsluiting van de betrokken bedrijvenzone is gekoppeld aan de realisatie van de doortrekking van de R27 tussen de Sint-Truidensesteenweg (N3) en de Diestsesteenweg (N29) en dat de aantakking van de interne ontsluitingsinfrastructuur van de bedrijvenzone voor gemotoriseerd verkeer op het hogere wegennet “rechtstreeks” moet gebeuren via die ring, die geldt als hoofdontsluiting. Deze ontsluiting zal meer bepaald gekenmerkt worden door twee knooppunten (Ambachtenlaan en Industriepark) die zullen zorgen voor de uitwisseling van het verkeer tussen de ring en het bedrijventerrein. De ontsluiting van het betrokken regionaal bedrijventerrein wordt dus voorzien via primaire en secundaire wegen.

De ontsluiting via lokale wegen zoals Utsenakenweg, Kopstraat, Tiensveld, Haagboomken, Grensstraat en de Vesten, waar de verzoekers het over hebben, blijkt betrekking te hebben op de verbinding voor langzaam verkeer die door de bedrijvenzone wordt voorzien voor fietsers en voetgangers. Meer bepaald blijken de wegen die de verzoekers aanhalen, overeen te komen met de twee oost-west gerichte fietsroutes die met fietssymbool en onderbroken lijn zijn weergegeven op de inrichtingsschets die is opgenomen in de toelichtingsnota. Deze verbindingen betreffen geen ontsluitingswegen in de zin van de door de verzoekers geschonden geachte bepaling van het RSV.

Het middel wordt verworpen.

H. Achtste middel

Uiteenzetting van het middel

54. In het achtste middel stellen de verzoekers dat er sprake is van een schending van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, alsook van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij voeren daartoe vooreerst aan dat de mobiliteitsorganisatie, met hierin begrepen een duidelijke uitwerking van de toegangswegen dewelke zullen worden aangewend, een essentieel gegeven is bij het opstellen van een ruimtelijk uitvoeringsplan. Zonder een efficiënte bereikbaarheid van de diverse deelplangebieden worden deze namelijk onnuttig.

Voorts stellen de verzoekers dat het betrokken MER voor de ontsluiting en de inplanting van een mogelijk gemengd regionaal bedrijventerrein een noordelijke en oostelijke ringweg gebruikt, waarvan enkel een tracéwijziging van de oostelijke ring als deelplan is opgenomen in het provinciaal RUP. Bovendien is er, aldus de verzoekers, niet de minste zekerheid over de effectieve realisatie van deze weg, deze was/is immers (alleszins tijdens het opstellen van het MER en ook nadien) nog in fase van onderzoek. Wat dit laatste betreft citeren de verzoekers wat volgt:

“De aanleg van de ring rond Tienen vormt geen onderdeel van het plan. In het voorliggende provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan wordt enkel een beperkte verschuiving van het tracé van de ring voorzien zoals deze op het gewestplan (KB 24/03/1978) reeds vervat was. De realisatie van de ring is een verantwoordelijkheid van de Vlaamse Overheid.’(verslag PROCORO d.d. 26.03.2012, p. 35, [...])

‘Het strategisch project van de noordelijke ring lijkt zich gedeeltelijk buiten de afbakeningslijn te bevinden. De provincie geeft echter aan dat de ligging van dit stuk van de ring nog in fase van onderzoek is (in opdracht van het Vlaamse departement Mobiliteit en Openbare Werken). Bovendien is het wel degelijk de doelstelling het stedelijke gebied Tienen te beperken tot de huidige lijn en geen bebouwing tussen de lijn en een mogelijke noordelijke ringweg toe te laten, waarbij het landelijke karakter van deze omgeving bewust wordt gevrijwaard.’ (Richtlijnen planMER Afbakening kleinstedelijk gebied Tienen, p. 4).”

Tot slot benadrukken de verzoekers dat het RSV uitdrukkelijk stelt dat bedrijventerreinen slechts daar mogen worden gepositioneerd waar ontsluiting voorhanden is middels primaire of secundaire wegen.

55. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers nog dat, ondanks het feit dat in de bestemmingsvoorschriften wordt bepaald dat vergunningen voor bedrijfsactiviteiten slechts afgeleverd worden na realisatie van de doortrekking van de R27 tussen de Sint-Truidensesteenweg en de Diestsesteenweg, hun middel nog altijd pertinent blijft aangezien er “reeds bestaande activiteiten zijn waarvoor geen nieuwe vergunning dient bekomen te worden”.

Beoordeling

56. Bij de beoordeling van het zevende middel is reeds vastgesteld dat uit de verordenende stedenbouwkundige voorschriften, het verordenend grafisch plan, en de toelichting bij die voorschriften en dat plan blijkt, dat de ontsluiting van de bedrijvenzone in het deelplan “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” is gekoppeld aan de doortrekking van de R27 tussen de Sint-Truidensesteenweg (N3) en de Diestsesteenweg (N29).

In haar memorie van antwoord wijst de eerste verwerende partij er terecht op dat de voorschriften van het bestreden uitvoeringsplan erin voorzien dat zowel het gedeelte van de ring ten noorden (Diestsesteenweg) als het gedeelte van de ring ten oosten (Sint-Truidensesteenweg) van het laatstgenoemde deelplan eerst gerealiseerd moet worden alvorens kan worden overgegaan tot het verlenen van een vergunning.

Voorts blijkt uit de toelichtingsnota, meer bepaald de inrichtingsschets, dat ook de ontsluiting van de bestaande activiteiten gekoppeld wordt aan de ringweg (knooppunten Ambachtenlaan en Industriepark). Voor het overige valt niet in te zien hoe uit het enkele feit dat er “reeds bestaande activiteiten zijn waarvoor geen nieuwe vergunning dient bekomen te worden” zou

volgen dat de stedenbouwkundige voorschriften van het bestreden uitvoeringsplan de in het middel aangevoerde beginselen zouden schenden.

Het middel wordt verworpen.

I. Negende middel

Uiteenzetting van het middel

57. In het negende middel stellen de verzoekers dat het bestreden provinciaal RUP het RSV schendt of minstens de motiveringsverplichting.

Zij voeren daartoe aan dat het voorzien in het bestreden provinciaal RUP van een reservatiestrook voor de inrichting van de noordelijke en oostelijke ringweg het RSV schendt, aangezien de noordelijke en oostelijke ringweg in het RSV niet worden geselecteerd als een primaire weg en de aanleg ervan – al dan niet met het oog op het verbeteren van de leefbaarheid – niet noodzakelijk wordt geacht.

Ter onderbouwing van het voormelde wijzen de verzoekers erop dat het RSV in het richtinggevend gedeelte bepaalt, dat “[a]lle reservatiestroken van wegeninfrastructuur die niet wordt geselecteerd als primaire weg II worden geschrapt, tenzij uit leefbaarheidsoverwegingen de aanleg van een nieuwe weg (of rondweg) noodzakelijk wordt geacht”. Dit houdt, aldus de verzoekers, in dat het oprichten van de betrokken nieuwe wegen enkel wordt toegelaten wanneer ze, rekening houdend met de bestaande wegeninfrastructuur en de reeds geplande infrastructuurwerken, absoluut noodzakelijk zijn.

Die noodzakelijkheid is volgens de verzoekers *in casu* niet voorhanden, aangezien eerder een plan voorlag met het oog op de herinrichting van de Tiense Vesten, waarbij, zoals blijkt uit het antwoord op een parlementaire vraag, in de besluitvorming uitdrukkelijk werd gesteld dat de realisatie hiervan

een verhoging van de leefbaarheid met zich meebrengt en de inrichting van onder andere een noordelijke ringweg overbodig is.

58. In hun memorie van wederantwoord merken de verzoekers op dat in zoverre de verwerende partijen stellen dat de zienswijze van het verzoekschrift geen betrekking heeft op de aanleg van een “nieuwe” reservatiestraat voor de oostelijke ring R27, dit geenszins strookt met de in het verzoekschrift geciteerde doelstellingen van het RSV.

59. In hun laatste memorie stellen de verzoekers nog, in reactie op het auditorsverslag, dat uit de toelichtingsnota blijkt dat de verkeersemisatie langs de nieuwe ringweg matig negatief wordt beïnvloed en dat de aanleg van de weg ervoor zorgt dat op een dwingende wijze moet worden voorzien in maatregelen om de hierdoor gecreëerde geluidshinder te milderen. De aanleg van de weg blijkt volgens de verzoekers dan ook duidelijk niet ingegeven te zijn door de noodzakelijke idee om de leefbaarheidsomstandigheden te verbeteren.

Beoordeling

60. Vooreerst wordt verwezen naar de beoordeling van het zesde middel waar ook het statuut van de ringweg om Tienen in het RSV ter sprake komt. Hieruit is gebleken dat enkel het zuidelijke deel van de ringweg als primaire weg II is opgenomen.

61. In de toelichtingsnota bij het bestreden provinciaal RUP is inzake het deelplan “oostelijke ring R27” onder “2.4 Aandachtspunten vanuit de plan-MER” onder meer vermeld:

“Aan de hand van het provinciaal verkeersmodel werd in oktober 2010 een prognose gemaakt van de aanleg van [de] oostelijke ring, m.i.v. de realisatie van het noordelijk stuk volgens het gewestplantracé. Het aantal pae wordt geraamd op ca. 500 in de ochtendspits en avondspits per richting voor het deel ten noorden van Industriepark. De oostelijke ring zal intensiever worden gebruikt dan het noordelijk deel. Er zal ruim restcapaciteit beschikbaar zijn op de ring.

Het inrichtingsalternatief om de huidige Ambachtenlaan te gebruiken als ventweg valt te verkiezen boven het behoud van de Ambachtenlaan als ringweg, en dit omwille van het voorkomen van veel toeritten naar bestaande bedrijven, wat potentiële conflictpunten zijn.

Door de aanleg van de Ring zullen de vesten en radiale assen ontlast worden waardoor de luchtkwaliteit voor de omwonenden zal verbeteren. Langs de nieuwe Ring wordt het effect door verkeersemisseries matig negatief beoordeeld.

Langs de Ringweg liggen in het noordelijk deel 2 clusters van woningen en ten westen eveneens een 10-tal woningen waarvoor de richtwaarden geluid mogelijk worden overschreden indien zonder maatregelen 90 km/h [de] toegestane snelheid is op de Ring. Maatregelen om dit te vermijden zijn dwingend.”

Aldus is een motivering gegeven waarom men tot de (potentiële) aanleg van de oostelijke (en noordelijke) ringweg heeft besloten en wat de redenen zijn waarom deze (voorziene) aanleg noodzakelijk wordt geacht. De aanleg van de betrokken ringweg is – in tegenstelling tot hetgeen de verzoekers in hun laatste memorie stellen – wel degelijk ingegeven door de idee om de leefbaarheidsomstandigheden te verbeteren, met name om de vesten en radiale assen te ontlasten waardoor de luchtkwaliteit voor de omwonenden zal verbeteren. Dat langs de nieuwe ringweg het effect door verkeersemisseries matig negatief wordt beoordeeld en “mogelijk” de richtwaarden voor een beperkt aantal woningen worden overschreden “indien zonder maatregelen 90 km/h [de] toegestane snelheid is”, is daarmee niet in tegenspraak.

62. Daargelaten de vraag of de door de verzoekers aangehaalde passage uit het RSV toepasselijk is op de creatie van een nieuwe reservatiestrook, moet worden vastgesteld dat zij er niet in slagen aan te tonen dat de plannende overheid ten onrechte tot het besluit is gekomen dat uit leefbaarheidsoverwegingen de aanleg van de nieuwe weg noodzakelijk is. De verzoekers beperken zich in hun middel immers tot een verwijzing naar hetgeen bij een vorig planproces zou zijn overwogen, maar laten na om aan te tonen dat de plannende overheid bij het vaststellen van het bestreden uitvoeringsplan ten onrechte tot de voornoemde noodzakelijkheid heeft besloten.

63. Het middel wordt verworpen.

J. Tiende middel

Uiteenzetting van het middel

64.1. In het tiende middel stellen de verzoekers dat het bestreden provinciaal RUP “de wet dan wel het zorgvuldigheidsbeginsel” schendt.

Zij voeren daartoe vooreerst aan dat het bestreden provinciaal RUP – overeenkomstig het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: het DABM) gecombineerd met de VCRO – MER-plichtig is. Hierbij wijzen ze op de doelstellingen van een MER luidens artikel 4.1.4 DABM en benadrukken ze dat in artikel 4.1.7 DABM is bepaald dat rekening moet worden gehouden met het MER bij de uitwerking van een plan.

De verzoekers menen dat het MER dat is opgesteld naar aanleiding van het ontwerp van het voorliggende provinciaal RUP, inzake haar volledigheid in milieueffectenanalyse strijdig is met de wet. Zij zetten in vijf middelonderdelen uiteen dat het MER voor vijf aspecten gebrekkig is.

64.2. In een eerste middelonderdeel, dat betrekking heeft op de analyse van de milieueffecten veroorzaakt door de bedrijvenzone, merken de verzoekers op dat uit de bewoordingen van het MER blijkt dat de planologen zelf de waarde van hun rapport in vraag stellen door erop te wijzen dat het ontwerp van provinciaal RUP zo vaag is dat zij onmogelijk een adequate effectenanalyse kunnen maken, verbonden aan de bedrijvenzones. De verzoekers vatten de desbetreffende bewoordingen van het MER als volgt samen:

“Er blijft een grote mate van onzekerheid over de precieze ontwikkeling van het gebied en de te verwachten effecten op de bevolking. Gezien de afweging van de verschillende alternatieven voor bijkomende bedrijvigheid op planningniveau gebeurt, is de verkeersgeneratie gebeurd op basis van algemene kerncijfers voor tewerkstelling, verkeersprodu[c]tiefactoren en aannames herkomstbestemmingen. Er zijn geen gegevens bekend van welke bedrijven zich zullen vestigen op de onderzochte zones. De ingeschatte verkeerscijfers zijn daarom met de nodige omzichtigheid te

bekijken. De belangrijkste emissiebronnen, en samen hiermee de belangrijkste parameters om de effecten in de omgeving te berekenen zijn nog niet gekend. Effecten van rustverstoring kunnen niet worden berekend aangezien geen gegevens over toekomstige bedrijven beschikbaar zijn.”

64.3. In een tweede middelonderdeel, dat betrekking heeft op de impact op gebieden die binnen en buiten het plangebied zijn gelegen, geven de verzoekers aan dat verschillende zaken niet terug te vinden zijn in het MER. Zo wordt niets vermeld inzake de aanwezigheid van een waardevolle bomencollectie die zich op een domein bevindt binnen de reservatiestrook van de oostelijke ring, terwijl dit nochtans de reden was waarom het agentschap Natuur en Bos – naar aanleiding van een plenaire vergadering van 29 augustus 2011 over het provinciaal RUP – een ongunstig advies heeft gegeven met betrekking tot de oostelijke ring. Ook is er in het MER geen sprake van het waardevolle grasland (industriegebied met nabestemming natuur), de gedempte kalkvijver (bezinkingsgebied inclusief natuurgebied), het parkgebied langsheen de fietsroute en het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, die zich binnen de reservatiestrook van de oostelijke ring bevinden. Daarnaast is in het MER niet terug te vinden dat de omgeving van de Grote Gete, waarvan een aanzienlijk deel komt te liggen binnen de nieuwe reservatiestrook, is aangeduid als relictzone. Voorts werd in het MER niets opgenomen over het feit dat het Tiens Broek, wat een agrarisch gebied met ecologische belang is waardoor het tracé van de oostelijke ring loopt, als effectief overstromingsgebied soms onder water staat. Tot slot is er geen enkele effectenanalyse gebeurd omtrent de impact van het zuidelijk deel van de oostelijke ring tussen de lokale weg Industriepark en de aantakking op de zuidelijke ring R27 ter hoogte van de rotonde te Hakendover.

De verzoekers wijzen er vervolgens op dat het MER verschillende disciplines onderling heeft onderzocht, maar geen terugkoppeling heeft gemaakt, waardoor een cumulatie of wijziging van bepaalde effecten te verwachten is. Zo werden de geluidseffecten van de oostelijke ring en van het bedrijventerrein beperkt en onafhankelijk van elkaar onderzocht, terwijl beide deelplannen nochtans overlappen waardoor er een cumulatie van deze effecten te verwachten is. Ook wordt onder de discipline water voorgesteld om het

overstromingsgebied Tiens Broek te overbruggen, wat zijn invloed heeft op andere disciplines en hun effecten. Voorts impliceert de wijziging van de reservatiestrook van de oostelijke ring zoals opgenomen als deelplan in het bestreden provinciaal RUP dat er meer verkeer kan worden aangetrokken, terwijl deze effecten niet zijn teruggekoppeld in bijvoorbeeld de discipline geluid.

64.4. In een derde middelonderdeel, dat betrekking heeft op de ontstentenis van een adequaat alternatievenonderzoek over de bedrijvenzones en de verkeersinfrastructuur, stellen de verzoekers dat overeenkomstig onder andere de richtlijnen betreffende het MER werd voorgeschreven dat inrichtingsalternatieven moesten worden onderzocht zowel inzake de inplantingen van bedrijvenzones, als inzake de inrichting van verkeersinfrastructuur. Betreffende de bedrijvenzone Soldatenveld en de inrichting van de ring is er echter volgens hen geen adequaat alternatievenonderzoek gebeurd.

64.5. In een vierde middelonderdeel, dat betrekking heeft op de woningen in de nabijheid van de reservatiestrook, voeren de verzoekers aan dat er geen effecten zijn beschreven inzake diverse woningen die op zeer korte afstand zijn gelegen van de nieuwe reservatiestrook. Ze maken hierbij onder meer melding van een woning nabij de Ambachtenlaan en Sint-Truidensesteenweg die tegen de reservatiestrook van de oostelijke ring grenst en waarvan een bijgebouw net zoals een groot deel van het bijhorende landgoed zelfs binnen de reservatiestrook vallen.

De verzoekers benadrukken dat met de verkeersbelasting de geluidseffecten op de oostelijke ring zullen toenemen ten opzichte van de Ambachtenlaan en dat dit ook het geval is voor het deelplan Soldatenveld dat ook hier effecten heeft.

Zij menen dat de analyse inzake de impact op de bewoning incorrect is waar in het plan-MER wordt gesteld dat “[e]r [...] geen woningen

gelegen zijn langs dit traject” en dat “[e]r [...] dan ook geen significante effecten (0) m.b.t. verkeersleefbaarheid [worden] verwacht”.

64.6. In een vijfde middelonderdeel, dat betrekking heeft op de congestie, stellen de verzoekers dat de congestieproblemen en de capaciteit van de rotonde te Hakendover niet zijn onderzocht in het plan-MER, hoewel de oostelijke ring hierop zal aansluiten, wat gevolgen heeft voor deze wegen. De restcapaciteit wordt, aldus de verzoekers, enkel beschreven voor de oostelijke ring en niet voor deze rotonde.

64.7. Aangezien het MER onvoldoende informatie bevat om het aspect milieu een volwaardige plaats te geven bij de vaststelling van het uitvoeringsplan en verdere uitvoeringsbesluiten, menen de verzoekers dan ook dat het provinciaal RUP onwettig is dan wel behept is met een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

65. In hun memorie van wederantwoord voeren de verzoekers betreffende het derde middelonderdeel aan dat het paste om meer dan twee bedrijvenszones als alternatief te bestuderen, omdat er gelet op de in het PRSVB vooropgestelde minimale oppervlakte van 35 hectare voor gemengd regionaal bedrijventerrein in Tienen en de daarmee verbonden taakstelling, nog andere mogelijkheden waren om de taakstelling bedrijvigheid te realiseren binnen het plangebied. Zij stellen in dit verband dat er onder andere volgende, prominent aanwezige, alternatieven waren: “E40 beperkte taakstelling (35 Ha)”, “Soldatenveld beperkt + Bost beperkt (2*27 Ha)”, “Bost beperkt + E40 beperkt (27 + 35 Ha)”, “Soldatenveld beperkt + E40 beperkt (27 + 35 Ha)”, “E40 volledige taakstelling, doch andere minimale inplanting: 35 Ha”, “Bost volledige taakstelling, doch andere minimale inplanting: 35 Ha” en “Soldatenveld volledige taakstelling, doch andere minimale inplanting: 35 Ha”.

66. In hun laatste memorie stellen de verzoekers inzake het vijfde middelonderdeel dat door de beslissing tot heraanleg van de Vesten, zonder dat de oostelijke en noordelijke ringweg er liggen, de resultaten van de door

Grontmij uitgevoerde studie “Dynamische verkeerssimulatie Tienen – Verantwoordingsnota: Noordelijke Rondweg” volledig worden genegeerd. De verzoekers gaan in hun laatste memorie uitvoerig in op de tekortkomingen van de laatstgenoemde studie en van het gehanteerde provinciaal verkeersmodel.

Beoordeling

67. De Raad van State is niet bevoegd om in de plaats van de erkende milieudeskundigen het onderzoek naar de milieueffecten over te doen. In de uitoefening van de hem opgedragen wettigheidscontrole is hij enkel bevoegd om na te gaan of op grond van juiste feitelijke gegevens, in redelijkheid tot de conclusie van het MER kon worden gekomen.

68.1. Wat betreft het eerste middelonderdeel inzake de analyse van de milieueffecten veroorzaakt door de bedrijvenszone, moet worden vastgesteld dat het enkele feit dat het MER steunt op “algemene kerncijfers voor tewerkstelling, verkeersprodu[c]tiefactoren en aannames herkomstbestemmingen” niet impliceert dat op grond van onjuiste feitelijke gegevens zou zijn geoordeeld of dat in redelijkheid niet tot de conclusie van het rapport kon worden gekomen. Anders dan de verzoekers dit blijkbaar zien, betekent het enkele feit dat de door hen bedoelde leemten in de kennis worden erkend niet dat de in het rapport gedane analyse haar adequaat karakter zou verliezen.

68.2. Wat betreft het tweede middelonderdeel aangaande de impact op gebieden die binnen en buiten het plangebied zijn gelegen, moet vooreerst worden vastgesteld dat uit de kaarten die zich bij het bestreden provinciaal RUP bevinden, moet worden afgeleid dat de deelplannen “Oostelijke ring R27” en “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” (en de aanduiding van de ringweg op deze kaarten) elkaar niet overlappen maar in elkaars verlengde liggen. Het uitgangspunt van de verzoekers dat sprake zou zijn van een overlapping waardoor ook de cumulatie van de effecten in rekening moet worden gebracht bij de milieueffectrapportage, blijkt dan ook onterecht te zijn.

68.3. Voorts verwijzen de verzoekers expliciet naar een negatief advies van het agentschap voor Natuur en Bos. Uit de stukken in het dossier blijkt overduidelijk dat dit advies pas werd geformuleerd naar aanleiding van de plenaire vergadering. Dit advies dateert van 18 augustus 2011, ontvangen door de provincie Vlaams-Brabant op 22 augustus 2011, daags voor de plenaire vergadering. Het plan-MER, waarvan *in casu* sprake is, werd op 15 juli 2011 goedgekeurd door de dienst Mer. Dit is ongeveer een maand voordat het betrokken advies werd verstrekt. Aangezien het betrokken advies nog niet was geformuleerd, kon het MER ermee dan ook geen rekening houden. Alleszins blijkt dat deze problematiek, waarop wordt gewezen in het betrokken advies, bij de bespreking tijdens de plenaire vergadering ter sprake is gekomen.

68.4. In het plan-MER wordt onder het hoofdstuk “10 Synthese van de milieueffecten, evaluatie van het plan en de alternatieven, en milderende maatregelen” inzake het deelplan “Oostelijke Ring” gesteld wat volgt:

“10.1.8 Deelplan Oostelijke Ring

Ten oosten van de stad wordt de ring noordwaarts doorgetrokken tussen de St-Truidensesteenweg (N3), deels langs de Ambachtenlaan, en tot de Oplintersesteenweg. Op het gewestplan heeft de ring van Tienen een kronkelend tracé ter hoogte van Soldatenveld. Door dit tracé naar de oostrand van het huidige bedrijventerrein te verleggen, krijgt de weg een logischer tracé en wordt het bestaande industrieterrein duidelijker afgeijnd. De Ambachtenlaan zou in de toekomst functioneren als ventweg en ontsluitingsweg voor het bestaand bedrijventerrein.

Effecten ten noorden van de Utsenakenweg werden beschreven als voor de planlocatie Soldatenveld.

Ten zuiden zijn, naast verdichting m.b.t. de bodem, geen effecten met betekenis te vermelden.

M.b.t. de RWA zal de nodige buffer moeten aangelegd worden binnen het plangebied. Deze buffer zal afsluitbaar dienen te zijn ingeval calamiteit, en kan in het valleigebied worden aangelegd, doch niet ten koste van effectief overstromingsgevoelig gebied. De RWA van risicovlakken zal verlopen via KWS-afscheider met coalescentiefilter, en buffering met slibvang.

Significant negatief effect is de inname van effectief overstromingsgevoelig gebied. Hiervoor zijn bouwtechnisch maatregelen nodig, bv. overbrugging, en/of compensatie, toename van overstromingsgebied en -volume in de onmiddellijke omgeving, mogelijk ook door maaiveldverlaging.

Deze ingrepen kunnen aansluitend aan de Geteloop gebeuren zodat mogelijkheden ontstaan voor verbetering van structuurkenmerken van de

rivier: wisselende breedte van de bedding, stroomkuilen, wisselende helling van de taluds, plas- en draszone, aandacht voor oeverbegroeiing. Dit kan positieve effecten hebben t.o.v. de huidige situatie.

Overbrugging van de Gete creëert meer mogelijkheden dan inbuizing onder een talud.

Aan de hand van het provinciaal verkeersmodel werd in oktober 2010 een prognose gemaakt van de aanleg van Oostelijke Ring, m.i.v. de realisatie van het noordelijk stuk volgens het gewestplantracé. Het aantal pae wordt geraamd op ca. 500 in de ochtendspits en avondspits per richting voor het deel ten noorden van de Utsenakenseweg. De Oostelijke Ring zal intensiever worden gebruikt dan het noordelijk deel. Er zal ruim restcapaciteit beschikbaar zijn op de ring.

Vanuit verkeersleefbaarheid en -veiligheid is het verkieselijk dat de Ambachtenlaan als ventweg wordt ingericht naast de Ring, eerder dan het behoud van de Ambachtenlaan als ringweg.

Door de aanleg van de Ring zullen de vesten en radiale assen ontlast worden waardoor de luchtkwaliteit voor de omwonenden zal verbeteren. Langs de nieuwe Ring wordt het effect door verkeersemisies matig negatief beoordeeld.

Langs de Ringweg liggen in het noordelijk deel 2 clusters van woningen en ten westen eveneens een 10-tal woningen waarvoor de richtwaarden geluid mogelijk worden overschreden indien, zonder maatregelen, 90 km/h de toegestane snelheid is op de Ring. Maatregelen om dit te vermijden zijn dwingend.

Het ruimtebeslag voor de Oostelijke Ring gaat plaatselijk ten koste van waardevolle graslanden en KLE, het biotoopverlies dat optreedt is een matig negatief effect. Buffergroen met streekeigen en standplaatsgeschikte bomen en struiken dienen te worden aangeplant aan de rand van de Oostelijke Ring ter hoogte van de Getevallei. Waar de Ring de Ambachtenlaan verlaat beslaat deze mogelijk een uitloper van een verland voormalig bezinkingsbekken, nauwelijks van betekenis.

Versnippering treedt op bij de kruising van de vallei. Enkele percelen grasland en een deel van de bezinkingsbekkens komen geïsoleerd te liggen ten westen van de nieuwe ringweg. Het effect wordt matig negatief beoordeeld. Langs de nieuwe Oostelijke Ring kunnen nieuwe groenstructuren en groenzones worden voorzien, zodat geen barrièrewerking voor fauna en flora optreedt. Op regelmatige plaatsen en zeker ter hoogte van de vallei en bestaande verbindingen (grachten, veldwegen) dienen ook ondergrondse verbindingen voor fauna te worden aangelegd (natte en droge faunaonderdoorgangen). Indien de ringweg als een brug over de vallei wordt voorzien met brede onderdoorgangen wordt barrièrewerking beperkt. De bufferbekkens voor opvang van hemelwater dienen zoveel mogelijk buiten de vallei ingeplant te worden. Bodemverstoring aan de randen van de weg dient vermeden t.b.v. groenbuffers.

Ter hoogte van de kruising van de Getevallei zal de nieuwe ring aanleiding geven tot een geluidstoename, deze kan storend zijn voor de vogelsoorten (watervogels en steltlopers) binnen een zone van 400 m, dit is deels ter hoogte van de decantatiebekkens. Oostelijke van deze bekkens is het afsluiten van beheersovereenkomsten voor weidevogels mogelijk, in

deze zone treedt geen verstoring meer op. Een visuele afscherming door buffergroen is noodzakelijk om rustverstoring van vogels zoveel mogelijk te beperken ter hoogte van de kruising Getevallei. Ten noorden van de vallei is verstoring van akkervogels mogelijk binnen een zone van 400m oostelijk van de ringweg.

De aanleg van de nieuwe Oostelijke Ring langs het bestaande tracé van de Ambachtenlaan zal geen effect hebben op grotere landschapsecologische relaties.

De uitbreiding tot aan het nieuwe tracé voor de Oostelijke Ring biedt de mogelijkheid om het bestaande bedrijventerrein kwalitatief af te werken naar de open ruimte toe. Voorwaarde is wel een landschappelijke aanleg van de ring, indien mogelijk verdiept of met beplante taluds. Hetzelfde geldt voor het zuidelijke deel van de nieuwe Oostelijke Ring.”

Samengevat komt dit als volgt tot uiting:

10.2.7 Deelplan Oostelijke Ring

Deelplan Oostelijke Ring Effect	Beoor- deling	Toelichting	Maatregel op plan- (PL) of projectniveau(PR)	Beoordeling na maatregelen
BODEM				
Verdichting	-3		Bij de aanleg van de groenbuffer en -voorzieningen en zones die infiltrerend dienen te blijven zal men de bodemstructuur dienen te beschermen door niet berijden van de bodems met zwaar materieel of door werken met rjiplaten (PR).	-2
WATER				
Effecten op oppervlaktewater door RWA	-3		De door het plan voorziene verregaande buffer voor geknijpte RWA dient zorgvuldig te worden gedimensioneerd met verstrenge ontwerpnormen gezien de overloop naar nabijgelegen effectief overstromingsgevoelig gebied. De buffer met een oppervlakte van 0,1ha bruto dient afsluitbaar te zijn. De RWA van risicovlakken zal verlopen via KWS-afscheider met coalescentiefilter, en buffering met slibvang. Het bufferbekken dient binnen plangebied voorzien te worden (PL/PR). Vermijden van erosie tijdens de aanlegwerken. (PR).	-1
Inname effectief overstromingsgevoelig gebied	-3		De inname van oppervlakte overstromingsgevoelig gebied en inname van reservoir dient ofwel vermeden of gecompenseerd te worden, binnen plangebied (PL). De ringweg kan als brug aangelegd worden over de zone effectief overstromingsgevoelig gebied (PR). De oppervlakte en volumes reservoir die door pellers of ophoging worden ingenomen dienen te worden gecompenseerd (bv. door terreinverlaging boven maximale grondwaterstand in de omgeving). Advies dient gevraagd aan de VMM Operationeel Waterbeheer (PL/PR).	-1
Wijziging structuurkwaliteit en kwaliteit waterbodem	-2		Overbrugging van de Gete en ingrepen in de structuurkwaliteit van de Gete in de dieplanzone: wisselende breedte van de bedding, stroomkuilen, wisselende helling van de taluds, plas- en draszone, aandacht voor oeverbegroeiing (PL/PR).	+2
MENS-VERKEER				
Verkeersgeneratie				
Verkeersveiligheid				
LUCHT				
—				
GELUID EN TRILLINGEN				
Geluid door wegverkeer	-1		Hoewel er geen geldend juridisch kader is voor wegverkeerslawaai moet er op projectniveau een studie uitgevoerd worden voor een optimale keuze van wegdektype, snelheidsbeperking, verkeersdoorstroming, (on)gelijkgrondse aanleg en eventuele geluidsschermen om de negatieve score te milderen. Deze milderende maatregel wordt dwingend geacht (PR). Een lokale snelheidsverlaging tot 70 km/u ter hoogte van de huizen nabij de Grensstraat overwogen worden (PR).	0
FAUNA EN FLORA				

Deelplan Oostelijke Ring Effect	Beoor- deling	Toelichting	Maatregel op plan- (PL) of projectniveau(PR)	Beoordeling na maatregelen
ecotoop en biotoopverlies door ruimtebeslag	-2/0		Buffergroen aanplanten aan de rand van de Oostelijke Ring ter hoogte van de Getevallei. Streekeigen en standplaatsgeschikte bomen en struiken aanplanten (PL/PR).	
versnippering en barrièrewerking	-2/0		Langsheen de nieuwe Oostelijke Ring kunnen nieuwe groenstructuren en groenzones worden voorzien, zodat geen barrièrewerking voor fauna en flora optreedt. Op regelmatige plaatsen en zeker ter hoogte van de vallei en bestaande verbindingen (graachten, veldwegen) dienen ook ondergrondse verbindingen voor fauna te worden aangelegd (natte en droge faunaonderdoorgangen). Indien de ringweg als een brug over de vallei wordt voorzien met brede onderdoorgangen wordt barrièrewerking beperkt (PL/PR).	0
rustverstoring fauna	-2/-1		Een visuele afscherming door buffergroen is noodzakelijk om rustverstoring van vogels zoveel mogelijk te beperken ter hoogte van de kruising Getevallei (PL/PR).	-1
biotocwijziging door bodemverstoring en wijziging waterhuishouding	-1/0		Bufferbekkens voor opvang hemelwater zoveel mogelijk buiten de vallei voorzien (PL/PR). Bodemverdichting in de randzone van de weg vermijden i/v latere groenaanplantingen (PR).	0/-1
LANDSCHAP, BOUWKUNDIG ERFGOED EN ARCHEOLOGIE				
perceptieve kenmerken	+2	Dit maakt een verdichting van bedrijvigheid mogelijk binnen de bestaande industriezone	Landschappelijke aanleg nieuwe Oostelijke Ring. (PL+PR).	+2

Uit deze bespreking blijkt dat aandacht werd besteed aan de natuurproblematiek met betrekking tot dit deelgebied. Verder kan ook worden gewezen op de bespreking van de “discipline fauna & flora” voor het “deelplan Oostelijke ring R27”, waarin op de mogelijke effecten wordt ingegaan en milderende maatregelen worden voorgesteld. Wat het in rekening brengen van het natuurreservaat “Tiens Broek” betreft, moet worden vastgesteld dat bij de discipline fauna & flora (hoofdstuk 6.7 van het plan-MER), bij de afbakening van het studiegebied, de hele vallei van de Grote Gete tot het studiegebied wordt gerekend, waarbij het Tiens Broek als bijzonder aandachtsgebied wordt aangeduid. Dit wordt verder bevestigd bij de beschrijving van de referentietoestand. Met betrekking tot het karakter van overstromingsgebied, kan worden verwezen naar de bespreking van deze problematiek onder hoofdstuk 7.2.8. Hierin wordt expliciet op deze problematiek ingegaan en worden maatregelen voorgesteld die de significant negatieve effecten milderen tot “geen negatief” effect na uitvoering van de voorgestelde maatregelen (waaronder de aanleg van de ringweg in de vorm van een brug).

Waar de verzoekers vervolgens stellen dat in het plan-MER niets wordt gesteld met betrekking tot de ligging van het traject van de oostelijke ring in een relictzone, klopt deze stelling niet. Bij de opsomming van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden wordt onder meer de landschapsatlas vermeld, die als relevant wordt aangeduid, en waarin expliciet melding wordt gemaakt van de relictzone “Getevallei met haar beemden”. Bij de niet-technische samenvatting komt dit terug ter sprake bij de bestaande toestand. De vastgestelde wijzigingen worden evenwel niet als (significant) negatief beschouwd.

Met betrekking tot de evaluatie van de te verwachten geluids- en trillingseffecten wordt uitgebreid ingegaan op deze problematiek voor het deelplan “Oostelijke ring R27” in het hoofdstuk 7.5.9 van het plan-MER. Hieruit blijkt dat een studie werd gemaakt van de gehele oostelijke ring, zowel het gedeelte gelegen in het deelplan “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” als het deel in het deelplan “Oostelijke ring R27”.

Met betrekking tot de milieueffecten van het zuidelijke deel van de oostelijke ringweg moet worden gewezen op de bespreking onder hoofdstuk 7.3.3, waarin duidelijk wordt vertrokken van een verlegging van de ringweg vanaf de N3, dit is de vermelde rotonde te Hakendover. Uit de gebruikte bewoordingen van de bespreking blijkt dat rekening werd gehouden met de toestand zoals zij zal ontstaan bij een aantakking van de ringweg aan deze rotonde.

69. Wat betreft het derde middelonderdeel inzake de ontstentenis van een adequaat alternatievenonderzoek over de bedrijvenszones en de verkeersinfrastructuur, blijkt uit het plan-MER dat onder hoofdstuk 4.2 wordt ingegaan op de “Te onderzoeken alternatieven in het MER”. In de niet-technische samenvatting wordt dit als volgt verwoord:

“11.4 Alternatieven

11.4.1 Alternatieven onderworpen aan m.e.r.

De concrete taakstelling die uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaams Brabant volgt, laat geen ruimte voor doelstellingsalternatieven in verband met bedrijventerrein, wel expliciet voor locatiealternatieven. Ook inrichtingsalternatieven behoren tot de mogelijkheden. Deze laatste worden meegenomen in de te nemen maatregelen.

Het alternatief voor dit plan bestaat erin dat de bedrijvigheid geconcentreerd wordt op slechts 1 locatie, waarbij deze zone dan verder uitgebreid wordt ontwikkeld als bedrijventerrein.

De mogelijke locaties zijn dan:

- GRB E40, of
- GRB Bost, of
- GRB Soldatenveld

De perimeters zijn weergegeven op Figuur 3, Figuur 4 en Figuur 5.

Voor deze zones werden nog geen inrichtingsschetsen opgemaakt. In die zin worden mogelijke inrichtingen, innames, betzetting,.. die uit de inrichtingsschetsen van de deelplanzones kunnen worden afgeleid, indicatief geëxtrapoleerd voor de locatiealternatieven wanneer dit nodig is in de effectanalyse.

Deze locatiealternatieven omvatten alle redelijke en verdedigbare locatiealternatieven te onderzoeken vanuit het ruimtelijk beleidskader.

- Locatiealternatief GRB E40

Het betreft de uitbreiding van de deelplanzone GRB E40 in NW en ZO-richting.

Het locatiealternatief ligt langs de Invalsweg (N29), aansluitend bij het afrittencomplex van de E40. De totale oppervlakte is 72 ha, 58 ha aan de oostelijke zijde van de invalsweg en 14 ha aan de westelijke zijde. Het

meenemen van het driehoekige terrein ten westen van de invalsweg is moeilijker (driehoekige vorm, in verhouding beperktere oppervlakte, passage fietsroute Tienen-Namur. Dit gebied heeft een hoge waardering als agrarisch gebied

Ontsluiting is makkelijk te realiseren. De bouw- en gebruiksvrije zone langs de E40 (100m breed) bezwaart zo'n 10ha of 15% van de oppervlakte van de zoekzone. Bovendien bestaan er leidingstroken en bevat het gewestplan reservatiestroken langs E40 én N29 rondom complex E40.

- Locatiealternatief GRB Bost

Het betreft de uitbreiding van de deelplanzone GRB Bost in zuidelijke richting.

De locatie ligt langsheen de Zuidelijke Ring (R27, primaire weg) en wordt begrensd door de kernen van Bost en Wulmersom. Er zijn de beperkingen om in het verlengde van de startbaan van het militair vliegveld te bouwen. De totale oppervlakte is 79 ha, waarvan 69 ha ten zuiden van de spoorlijn. Het terrein heeft een voldoende regelmatige vorm. Dit gebied heeft een hoge waardering als agrarisch gebied. Het bedrijventerrein kan naar een nieuw knooppunt op R27 ontsloten worden. Een andere mogelijkheid is aansluiten op de twee bestaande knooppunten (Bost en Suiker). Een secundaire ontsluiting naar de Hannuitsesteenweg (N64) is theoretisch mogelijk doch extra verkeer doorheen Bost is a priori reeds te mijden (De aansluiting met de Z-ring zal m.a.w. nooit plaatsvinden via de Hannuitsesteenweg).

- Locatiealternatief GRB Soldatenveld

Het betreft de uitbreiding van de deelplanzone GRB Soldatenveld in Oostelijke richting.

Het locatiealternatief is een verdere uitbreiding van het huidige bedrijventerrein Soldatenveld en sluit aan twee zijden aan bij bestaande industriële bebouwing, een derde zijde wordt afgelijnd door het woonlint Oplintersesteenweg. De zone sluit nauw aan bij het bestaande stedelijke weefsel. De totale oppervlakte is 71ha. Het terrein beslaat de helling van de Getevallei en heeft een voldoende regelmatige vorm. De site is door ligging in laagte landschappelijk goed inpasbaar.

11.4.2 Niet weerhouden alternatieven

- Zone voor Regionale Bedrijvigheid Hakendover

In het zoekproces naar mogelijke gebieden voor Regionale bedrijvigheid werd eveneens een perimeter voor mogelijke ontwikkeling van bedrijventerrein onderzocht die gelegen is aan de buitenzijde van de Zuidelijke Ring, tussen Hakendover en de planlocatie GRB Bost.

Deze zoeklocatie werd niet geschikt bevonden om er bedrijventerrein te organiseren. De site speelt een centrale rol in het cultuurhistorisch belangrijke evenement van de Paardenprocessie.

- Uitbreiding zone Gripenveld

Een uitbreiding van het gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's Gripenveld in NW-richting, binnen de Zuidelijke Ring zou mogelijk te overwegen zijn door herbestemming van landschappelijk waardevol agrarisch gebied, buffergebied en natuurgebied. Deze uitbreiding zou echter een ingrijpen betekenen in de buffer tot (of in) het VEN-gebied Aardgat. Dit VENgebied dient echter gevrijwaard.

In die zin werd dergelijke uitbreiding niet weerhouden als locatiealternatief voor bedrijventerrein.

- Locatiealternatief zone GRB E40 tot aan Zuidelijke Ring

Locatiealternatief Bedrijventerrein op de strook langsheen de invalsweg tussen de E40 en de Zuidelijke Ring

De keuze voor deze locatie zou herbestemming betekenen van natuurgebied, ligt deels in waterwingebied, deels zelfs in beschermingszone type 2 waterwingebied, deels in faunistisch waardevol gebied, en legt verregaand beslag op gebied met biologisch waardevolle elementen.

Om deze redenen werd dergelijke uitbreiding niet weerhouden als locatiealternatief voor bedrijventerrein.

- Inrichtingsalternatieven woonuitbreidingsgebied Breisemveld.

Een deel van het gebied wordt ontwikkeld voor sociale woningbouw. Een deel van het WUG zal zijn huidige landbouwfunctie behouden of als natuurgebied worden uitgebouwd. In de MER kan uitspraak gedaan worden m.b.t. concrete invullingen van het gebied (park-, natuur- of buffergebied, agrarisch gebied, verweving[]). In het bijzonder zal rekening gehouden worden met biologische en landschappelijke waardevolle elementen (houtkanten, holle wegen, een bosje) binnen deze zone.

Het plandeel betreft enkel de herbestemming van een deel van het WUG, en betreft niet de inrichting van het WUG zelf. [...]

- Locatiealternatief aantakking O-ring op de [Oplinter]sesteenweg

In realiteit bestaat slechts één mogelijkheid en dat is de erfdienstbaarheidszone op het gewestplan ter hoogte van de Oplintersesteenweg.

- Alternatief af- of ontsluiting Wolmersesteenweg

In het plan is voorzien dat de voorgenomen deelplanzone GRB Bost wordt ontsloten via een rotonde op de Zuidelijke Ring waar ook de Wolmersesteenweg op aansluit. Een alternatief kan zijn dat de Wolmersesteenweg niet langer op de (rotonde van de) Zuidelijke Ring wordt aangetakt, hier afgesloten wordt.

Dit alternatief kan beschouwd worden onder milderende maatregelen.”

Aldus blijkt dat in het plan-MER wel degelijk de eventuele alternatieve inplantingsplaatsen voor de oostelijke ringweg en het bedrijventerrein Soldatenveld werden onderzocht.

Pas in hun memorie van wederantwoord, en derhalve laattijdig, vermelden de verzoekers concrete alternatieven die volgens hen ook onderzocht hadden moeten worden en die blijken te bestaan uit combinaties van het gedeeltelijk realiseren van twee van de drie in het plan-MER onderzochte alternatieven.

De conclusie is dat uit hetgeen de verzoekers in hun verzoekschrift aanvoeren niet blijkt dat het in het plan-MER gedane alternatievenonderzoek ontoereikend is.

70. In het vierde middelonderdeel inzake de woningen in de nabijheid van de reservatiestrook, merken de verzoekers terecht op dat op bladzijde 187 van het plan-MER gesteld wordt dat er geen woningen gelegen zijn langsheen het traject. De verzoekers gaan er evenwel aan voorbij dat deze zin deel uitmaakt van een passage die slechts betrekking heeft op een onderdeel van het bestemmingsgebied van het bestreden uitvoeringsplan.

Uit de verdere lezing van het plan-MER blijkt dat wel degelijk werd ingegaan op de milieuhinder voor woningen van de aan te leggen oostelijke ringweg. Met name kan worden gewezen op de beoordeling in hoofdstuk 7.5.9 waarin volgende beoordeling van de discipline geluid en trillingen gebeurt voor de gehele oostelijke ringweg:

“7.5.9 Deelplan Oostelijke Ring

7.5.9.1 Referentiesituatie

Zoals beschreven in paragraaf 7.3.4.2. zal de aanleg van het nieuwe tracé tot gevolg hebben dat er een verschuiving is van verkeersstromen van de N3 (Leuvensesteenweg en Vesten) naar de Oostelijke Ring.

Voor de referentiesituatie op de N3 kan teruggegrepen worden naar de geluidsbelastingskaarten in Figuur 19: Modellerings van het geluidsklimaat langsheen de wegen met een passage van meer dan 6 miljoen voertuigpassages per jaar (cfr. richtlijn 2002/49 EG). Hieruit blijkt dat het geluidsniveau circa 70 dB(A) bedraagt en dat dit, door de flankerende bebouwing snel afneemt.

Ter hoogte van het toekomstige tracé van de Oostelijke Ring bevinden zich een aantal landelijke verbindingswegen, waar de impact van het verkeer op het geluidsklimaat nihil is, waardoor voor de referentiesituatie kan verwezen worden naar de geldende Milieukwaliteitsnormen zoals besproken bij de deelplannen GRB-Soldatenveld en GRB Bost.

7.5.9.2 Effecten

Er werd een inschatting gemaakt van de impact die de verschuivingen in verkeersstromen zouden teweeg brengen met behulp van het geluidspropagatiemodel ‘IMMI 2010’ dat gebruik maakt van Nederlandse Standaard Rekenmethode SRM II.

Uitgaande van:

1. de prognoses dat er 500 tot 600 voertuigen zouden verschuiven naar de Oostelijke Ring,
 2. de verkeerstellingen die werden uitgevoerd op de huidige N3,
 3. een gelijkaardige abundantie van vrachtwagens,
 4. een huidige maximumsnelheid van 50 km/u op de N3,
 5. een toekomstige maximumsnelheid van 70 en 90 km/u op de Oostelijke Ring.
 6. een SMA-wegbedekking,
- werd berekend als volgt:

1. het geluidsniveau op de N3 zal dalen met ca. 1,5 dB(A),
2. het geluidsniveau op ca. 4 m van de wegas van de oostelijke ringweg 72,5 dB(A) en 71 dB(A) zal bedragen, voor een respectievelijke snelheid van 90 en 70 km/u

Daar waar de geluidsdruk ter hoogte van de N3 snel afneemt in functie van de afstand tot de wegas door de flankerende bebouwing, zal het geluidsniveau ter hoogte van de oostelijke ringweg - vooral naar de oostelijke zijde - trager afnemen in functie van de afstand van de wegas en vergelijkbaar zijn met de afname van de geluidsdruk van een lijnbron in het vrije veld, zijnde -3 dB per verdubbeling van de afstand.

Een weergave van de verwachte geluidscontouren ter hoogte van de Oostelijke Ringweg wordt gegeven in onderstaande figuren voor rijsnelheid van resp. 70 km/u en 90 km/u.

[...]

De figuren geven aan dat er zich in het noorden van het voorziene tracé enkele private woningen bevinden. De overige gebouwen langs het tracé zijn gebouwen van industriële bedrijvigheid.

Bij gebrek aan een geldend juridisch kader worden de contouren afgetoetst aan het ontwerp KB van 1991. Gezien de ligging van de woningen en gezien de categorisering van de oostelijke verbindingsweg in het voormelde ontwerp KB, moet de 55 dB(A)-contour als kritisch beschouwd worden. Ter hoogte van de bewoning betreft het immers een wegenis in landelijke en agrarische gebieden, woonuitbreidingsgebieden. De 55 dB(A) contour is 5 dB(A) strenger dan de maximale waarde van 60 dB(A)

In het Noordelijke gedeelte van de oostelijke Ringweg bevinden zich twee clusters van woningen die flirten met de 55 dB(A) contour.

Ten westen van de Oostelijke Ring gaat het om een tiental huizen ter hoogte van het villapark en de Grensstraat die raken aan deze contour. Ten oosten van de Oostelijke Ring gaat het om een 6-tal woningen. Ingeval van een snelheid van 90 km/u is de maximale berekende waarde 55,6 dB(A) ter hoogte van een woning aan de grensstraat, wat een marginale overschrijding is van de richtwaarde. Ingeval van een snelheid van 70 km/u raakt de 55 dB(A)-contour de huizen net niet.

Gezien het tracé van de weg niet exact gekend is (marge = ca. 25 meter) en gezien de minimale overschrijding die berekend werd, dient op projectniveau een meer gedetailleerde berekening gemaakt te worden.

Effectenbeoordeling:

Afweging van de twee situaties, waarbij er enerzijds een positief effect verwacht wordt ter hoogte van de N3 (lichte daling van de geluidsdruk waar zich relatief veel bewoning bevindt) en anderzijds een matig negatief effect verwacht wordt ter hoogte van de Oostelijke verbinding (tamelijk grote stijging van de geluidsdruk rondom ter hoogte van een weinig bewoonde situatie), suggereert een globaal matig negatief effect (score -1).

7.5.9.3 Milderende maatregelen

Geluidsschermen kunnen op korte afstand een reductie van 10 dB(A) [...] bewerkstelligen. Gezien er nagenoeg geen naburige bewoning is lijkt de aanleg van geluidsschermen niet zinvol.

Oordeelkundig gebruik van wegbedekking kan het rolgeluid van voertuigen substantieel verminderen (tot -4 dB(A). Bron: Agentschap

infrastructuur wegdekken (2007), IBGE/BIM (1998), Wegdekcorrectiefactoren Reken- en Meetvoorschrift Wegverkeerslawaaï Nederland (2007).

Verder kan een lokale snelheidsverlaging tot 70 km/u ter hoogte van de huizen nabij de Grensstraat overwogen worden.

Hoewel er geen geldend juridisch kader is voor wegverkeerslawaaï moet er op projectniveau een studie uitgevoerd worden voor een optimale keuze van wegdektype, snelheidsbeperking, verkeersdoorstroming, (on)gelijkgrondse aanleg en eventuele geluidsschermen om de negatieve score te milderen. Deze milderende maatregel wordt dwingend geacht en dient uitgevoerd te worden op projectniveau.”

In de hiervoor geciteerde beoordeling is sprake van “enkele private woningen” in het tracé van de ringweg en van “een tiental huizen” en “een 6-tal woningen” in de nabijheid ervan. De verzoekers betrekken de geciteerde beoordeling niet bij hun middel en maken niet aannemelijk dat er in die beoordeling woningen over het hoofd werden gezien. Het blijkt niet dat het plan-MER zou steunen op onjuiste feitelijke gegevens of dat de milieuhinder voor de woningen in de nabijheid van de reservatiestrook onredelijk zou zijn beoordeeld.

71. Wat betreft het vijfde middelonderdeel inzake de congestie moet worden vastgesteld dat in het hoofdstuk “7.3.3 Deelplan Oostelijke Ring” van het plan-MER wordt ingegaan op de verkeersstromen op de Sint-Truidensesteenweg en de R27, die de twee wegen zijn op het kruispunt waarvan zich de rotonde van Hakendover bevindt. In die omstandigheden volgt uit het enkele feit dat de laatstgenoemde rotonde niet wordt vermeld, niet dat het plan-MER zou steunen op onjuiste feitelijke gegevens of dat de verkeersstromen ter plaatse onredelijk zouden zijn beoordeeld.

De kritiek die de verzoekers in hun laatste memorie (randnr. 66) aanvoeren, is laattijdig en bijgevolg onontvankelijk.

72. Het tiende middel wordt verworpen.

K. Elfde middel

Uiteenzetting van het middel

73. In het elfde middel stellen de verzoekers dat er sprake is van een schending van “het gelijkheidsbeginsel dan wel motiveringsbeginsel”.

Zij wijzen er hiertoe op dat in het “Deelplan Gemengd Regionaal Bedrijventerrein (GRB) E40”, “Deelplan Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Bost” en “Deelplan Uitbreiding Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Soldatenveld” in een buffer wordt voorzien waarbij de breedtes van de buffer variëren van 100 over 30 en 15 tot 5 meter, terwijl de intensiteit van de hinder teweeggebracht door de bedrijven op de bedrijventerreinen nochtans nagenoeg identiek zal zijn en iedereen evenveel recht heeft op rust.

De inplanting en de omvang van de bufferzone schendt dan ook het gelijkheidsbeginsel minstens het motiveringsbeginsel daar geen verantwoording wordt verstrekt omtrent de beperktheid van de buffer (en zodoende ook de aantasting van de rust) bij de voormelde bedrijventerreinen.

74. In antwoord op de opmerking in het auditorsverslag dat de verzoekers nalieten het “deelplan GRB E40” en het “deelplan GRB Bost” neer te leggen voegen zij bij hun laatste memorie het grafisch plan van het deelplan 2 “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld” en het grafisch plan van het deelplan 3 “Breisenveld en Leuvensesteenweg”.

Beoordeling

75. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer in rechte en in feite gelijke gevallen ongelijk werden behandeld, zonder dat er een objectieve verantwoording bestaat voor deze ongelijke behandeling. Het komt de verzoekers toe om dit in hun verzoekschrift met concrete en precieze gegevens aan te tonen.

76. Het “GRB E40” en het “GRB Bost” waarnaar de verzoekers verwijzen, blijken in het plan-MER onderzochte alternatieven te zijn die door de plannende overheid bij het vaststellen van het bestreden uitvoeringsplan werden verworpen ten voordele van het “Regionaal Bedrijventerrein Soldatenveld”. Anders dan de verzoekers laten uitschijnen, bevat het bestreden uitvoeringsplan noch een “deelplan GRB E40”, noch een “deelplan GRB Bost”. Uit hetgeen de verzoekers aanvoeren, blijkt ook niet dat enig ander uitvoeringsplan een “Deelplan GRB E40” of een “deelplan GRB Bost” zou bevatten. Uit de gegevens die de verzoekers aanvoeren, blijkt bijgevolg niet dat er rond de potentiële bedrijfsterreinen van de locatiealternatieven “GRB E40” en “GRB Bost” in een bufferzone voorzien zou zijn.

Het elfde middel wordt verworpen.

L. Twaalfde middel

Uiteenzetting van het middel

77. In het twaalfde middel stellen de verzoekers dat het bestreden provinciaal RUP het RSV schendt aangezien de bestemming van zones wordt gewijzigd die zijn herbevestigd als agrarisch gebied. Minstens betaamde het om in een afdoende materiële motivering te voorzien voor deze afwijking.

De verzoekers wijzen erop dat overeenkomstig de omzendbrief RO/2010/01, die werd opgesteld in uitvoering van het RSV, de agrarische gebieden die werden herbevestigd, niet mogen worden onderworpen aan een bestemmingswijziging. Aangezien deze omzendbrief werd opgesteld in uitvoering van de bindende bepalingen van het RSV heeft deze, aldus de verzoekers, intrinsiek dezelfde hiërarchische waarde als het RSV.

Volgens de verzoekers kon de provincie niet, zoals zij in het bestreden uitvoeringsplan gedaan heeft, de zone die middels een beslissing van de

Vlaamse regering van 19 juli 2007 als agrarisch gebied was herbevestigd, herbestemmen tot “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld”.

78. In hun memorie van wederantwoord benadrukken de verzoekers nog dat de *clou* van het middel is dat de omzendbrief de *ratio legis* van het RSV op papier zet, zodat bij verloochening van de inhoud van deze omzendbrief ook de intrinsieke inhoud van het RSV wordt verloochend. Het middel houdt dus niet in dat er een schending is van een omzendbrief en dat zodoende een vernietiging van het provinciaal RUP zich opdringt.

Beoordeling

79. De omzendbrief RO/2010/01 van 7 mei 2010 waarop de verzoekers zich beroepen, heeft als zodanig geen verordenend karakter. Het is een louter beleidsdocument waarin de Vlaamse regering haar beleidsvisie over planningsinitiatieven in de betrokken gebieden uiteenzet. Ten aanzien van het bestreden uitvoeringsplan kan de miskennen van deze omzendbrief niet dienstig als vernietigingsgrond worden aangevoerd.

80. Voorts moet worden vastgesteld dat zowel de bestreden besluiten als de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan een motivering bevatten inzake de herbestemming van het herbevestigde agrarische gebied tot “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld”.

In het besluit houdende definitieve vaststelling van het bestreden uitvoeringsplan wordt het volgende gesteld:

“4.5.5. Herbevestiging agrarische gebieden

Boerenbond en verschillende landbouwers(organisaties) vragen de beslissing van de Vlaamse regering en de Raad van State te respecteren, nl de herbevestiging van de agrarische gebieden, waarin het deelplan Soldatenveld grotendeels valt. Indien het toch wordt aangesneden, wordt een veel striktere toepassing van de omzendbrief RO 2010/1 gevraagd, onder meer door duidelijke compensatie of andere alternatieven te voorzien. Het niet-herbevestigd agrarisch gebied bij Bost is geen compensatie, aangezien het reeds de agrarische bestemming heeft en in de gewenste ruimtelijke structuur een zoekzone voor recreatieve

ontwikkelingen vormt. Eén landbouwer verliest in één klap 25 ha goede landbouwgrond, wat neerkomt op 25% van zijn totale bedrijfsoppervlakte. Daarom wordt de opstelling van een landbouweffectenrapport gevraagd, eventueel de oprichting van een grondenbank via de VLM.

Resoc is verheugd dat er ernstige ruimtelijke uitbreidingen voor economie in Tienen worden voorzien zodat er voor de regio belangrijke vooruitgang mogelijk wordt en dat er kansen komen voor nieuwe en bestaande bedrijven in de regio kwalitatief te huisvesten. Er wordt nu gekozen voor Soldatenveld, omdat het terrein aan de E40 minder geschikt blijkt te zijn, ook de landbouwgevoelighedsanalyse maakte dit duidelijk. Toch worden een aantal landbouwbedrijven getroffen. RESOC vraagt maatregelen om de hinder voor de landbouw te milderen en verwijst anderzijds naar het militair domein van Tienen (vliegveld Goetsenhoven) dat gedeeltelijk als compensatie voor de landbouw kan dienen (eventueel na bodemsanering).

Bespreking

De provincie is bevoegd voor de afbakening van de kleinstedelijke gebieden. De herbevestiging van de agrarische gebieden voorafgaand aan de afbakening van het kleinstedelijk gebied druist dan ook in tegen het subsidiariteitsbeginsel. De provincie heeft daarom ook gereageerd op het voorstel van de Vlaamse Regering. In de verwerking van de adviezen op het eindvoorstel gewenste ruimtelijke structuur voor de buitengebiedregio Hageland, opgenomen in het 'operationeel uitvoeringsprogramma' goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 19 juli 2007 staat als reactie letterlijk: 'De provincie is bevoegd voor de afbakening van de kleinstedelijke gebieden. Deze bevoegdheid wordt niet in vraag gesteld. De ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos geeft aan welke gebieden van belang zijn voor de natuurlijke en agrarische structuur op bovenlokaal niveau en mogelijk grensstellend kunnen zijn voor de ontwikkeling van stedelijke gebieden. Voor die gebieden waar vanuit de afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden duidelijk nog vragen zijn naar bv. bijkomende bedrijventerreinen zullen geen gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt worden voor deze landbouw, natuur of bosgebieden vooraleer het planningsproces voor deze stedelijke gebieden afgerond is en duidelijk is op welke wijze de specifieke taakstellingen in de stedelijke gebieden gerealiseerd kunnen worden. Op die wijze wordt bij de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur voldoende marge gelaten voor de afbakening van de stedelijke gebieden en hypothekeert de visie op landbouw, natuur en bos deze afbakeningen niet. In de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zijn de kleinstedelijke gebieden slechts zeer symbolisch aangegeven en is duidelijk gesteld dat de concrete afbakening het voorwerp zal zijn van een (nog te voeren) provinciaal planningsproces. Het verder overleg over deze planningsprocessen moet duidelijk maken op welke wijze deze grens nader bepaald kan worden, rekening houdend met de bovenlokale openruimtestructuren.'

De provincie geeft aan dat voor bepaalde gebieden die nog niet door Vlaamse Overheid werden herbevestigd, dit alsnog kan overwogen worden. Het gebied ten zuiden van het Vliegveld kan voor de provincie in die zin herbekeken worden, los van het feit of deze gronden al een

landbouwbestemming hebben. Dit wordt best in samenhang met de opties voor het Vliegveld Goetsenhoven bekeken. De provincie doet hierover geen uitspraken in het afbakeningsproces, omwille van de onduidelijkheid vanuit de Vlaamse Overheid over de planningsbevoegdheid voor dit domein.

De omzendbrief RO 2010/1 stelt als algemeen uitgangspunt dat de overheid die een planningsinitiatief neemt om de bestemming van een herbevestigd agrarisch gebied te wijzigen in de mate van het mogelijke en bij voorkeur binnen hetzelfde planningsinitiatief, de nodige acties opneemt om het planologisch evenwicht te herstellen. Provinciale opties zullen steeds getoetst worden aan de ruimtelijke doelstellingen voor de op Vlaams niveau herbevestigde agrarische gebieden. Een degelijk onderbouwde verantwoording of motivering in die zin zal bijgevolg steeds een wezenlijk deel uit moeten maken van de toelichting bij deze provinciale plannen. Die motivering omvat een onderzoek naar de alternatieve locaties, een onderzoek naar de impact op de ruimtelijk-functionele samenhang van de agrarische structuur en een onderzoek naar de mogelijke flankerende maatregelen voor landbouw. De provincie heeft voldoende uitvoering gegeven aan de omzendbrief door de opmaak van een landbouwgevoeligheidsstudie, waarbij voor de verschillende locaties die in de planMER werden onderzocht, ook de impact op de landbouwstructuur werd in beeld gebracht. De landbouwgevoeligheidsanalyse is een desktopanalyse en maakt aldus gebruik van bestaande datasets. De gegevens van de VLM verzameld in het kader van het mestdecreet vormen hiervoor een belangrijke bron, samen met heel wat geografisch kaartmateriaal van bodemtypes, juridische randvoorwaarden e.d. Het is niet de bedoeling om op basis van deze ruwe data conclusies te trekken voor individuele bedrijven. Maar het instrument biedt wel de mogelijkheid om het belang van de aanwezige landbouw te vergelijken tussen de verschillende locaties. De basis van deze studie wordt gevormd door kaartmateriaal in GIS en gegevens die door de VLM werden verzameld in het kader van het meststoffendecreet. Hoewel de mestbankgegevens een goede basis vormen voor het inventariseren van de landbouw in een bepaald gebied, zijn er toch beperkingen aan deze gegevens verbonden.

De betrokken landbouwers zelf werden voor deze studie niet individueel gehoord. Bijgevolg ontbreken gegevens betreffende de evolutie van de bedrijven, de opvolgingssituatie, investeringen, vormen van diversificatie, enzovoort. Hoewel deze gegevens zeker relevant zouden zijn, blijven ze onbekend zonder enquêtering.

De opmaak van een landbouweffectenrapport (dus met enquêtering van potentieel getroffen landbouwers) is pas zinvol van zodra er duidelijkheid is over een te nemen maatregel en de plaats ervan.

Voor het uiteindelijk gekozen locatievoorstel Soldatenveld wordt een landbouweffectenrapport (LER) opgemaakt. Zo een LER dient de effecten van het voorstel op de landbouwsector en individuele landbouwbedrijven te beschrijven. Zo kunnen de gevolgen van een ingrijpende maatregel beter worden ingeschat per landbouwbedrijf, door een intensieve communicatie met de landbouwer en de landbouw als sector. [I]n het LER kan de landbouwbedrijfsleider zijn voorkeur voor begeleidende maatregelen kenbaar maken. Op basis van de antwoorden, kunnen de mogelijkheden van flankerende maatregelen worden bekeken.

Conclusie

Er wordt gedeeltelijk ingestemd met de bezwaren. De provincie heeft voldoende rekening gehouden met het belang van de landbouw en uitvoering gegeven aan de omzendbrief voor de herbevestigde agrarische gebieden, ondermeer door de opmaak van een landbouwgevoeligheidsstudie. Na de goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan wordt voor het uiteindelijk gekozen locatievoorstel Soldatenveld een landbouweffectenrapport (LER) opgemaakt. Er wordt kennis genomen van de overige elementen uit het bezwaar zonder verder gevolg.”

In de toelichtingsnota bij het bestreden provinciaal RUP kan onder het deel “Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld”, worden gelezen wat volgt:

“3.3 Toetsing aan de omzendbrief RO 2010/1 ivm herbevestiging agrarisch gebied

Een groot deel van de locatie is in herbevestigd agrarisch gebied gelegen. Voor provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen bestaat er een beleidsmarge bij een planningsinitiatief in een dergelijk gebied.

Dit betekent concreet dat een afweging moet worden opgemaakt met onderzoek naar de alternatieve locaties, naar de impact en naar de mogelijke flankerende maatregelen.

Onderzoek naar de alternatieve locaties:

Het onderzoek naar alternatieve locaties is uitvoerig en grondig gebeurd in de plan-MER en de landbouwgevoeligheidsanalyse. Het gebied Soldatenveld scoort hierbij het laagst op het vlak van landbouwgevoeligheid. De alternatieve locaties E40 en Bost (en eveneens geheel of gedeeltelijk gelegen in herbevestigd agrarisch gebied) hebben een hogere landbouwwaarde (zie ook hierboven).

Onderzoek naar de impact op de agrarisch structuur:

Het gebied Soldatenveld omvat stukken met lagere scores voor de landbouwfysische parameters door minder goede textuur, drainage en bodemgeschiktheid. Deze halen de totaalscore voor deze perimeter systematisch naar beneden. Het gebied bevat geen bedrijfszetels of huiskavels; enkele percelen liggen op minder dan 500 m van de bedrijfszetel. (zie landbouwgevoeligheidsanalyse).

Onderzoek naar mogelijke flankerende maatregelen:

De suggestie wordt gemaakt om het voorstel van inname van herbevestigd agrarisch gebied te compenseren door: de inname te ruilen met het agrarisch gebied op het gewestplan ten oosten van de kern van Bost dat niet door de Vlaamse regering in 2009 werd herbevestigd, waarbij rekening wordt gehouden met de optie opgenomen in de hypothese van gewenste ruimtelijke structuur om de zone tussen het militair vliegveld van Goetsenhoven en de woonkern van Bost te reserveren voor een recreatieve functie.

De provincie neemt zich voor om na de definitieve vaststelling van het deelplan een landbouweffectenrapport (LER) op te stellen voor het gehele

gebied, zodat de effectieve impact op de landbouw op een diepgaande manier zal gekend zijn en de nodige flankerende maatregelen (zoals grondruil) kunnen worden uitgewerkt.”

In het goedkeuringsbesluit van de Vlaamse regering kan bovendien het volgende worden gelezen:

“Overwegende dat de provincie in het planningsproces voor de afbakening van het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Tienen een taakstelling voor bedrijvigheid heeft opgenomen; dat het deelplan ‘Regionaal bedrijventerrein Soldatenveld’ de ontwikkeling betreft van een bijkomend regionaal bedrijventerrein voor een oppervlakte van 47,5ha; dat dit voorziene bedrijventerrein grotendeels is gesitueerd binnen beleidsmatig herbevestigd agrarisch gebied waardoor de omzendbrief RO2010/1 betreffende de herbevestiging van agrarisch gebied van toepassing is; dat in het provinciaal ruimtelijk structuurplan ook locaties zijn afgewogen die niet in beleidsmatig herbevestigd agrarisch gebied gelegen zijn; dat vanuit de vaststellingen in de plan-MER en de landbouwgevoeligheidsstudie ervoor geopteerd is om in eerste instantie de taakstelling van max. 75ha volledig te lokaliseren op de locatie Soldatenveld; dat de andere zoeklocaties niet binnen de afbakeningslijn opgenomen worden; dat hierdoor dus hun agrarische bestemming bevestigd wordt; dat de provincie zich voorneemt om alsnog een landbouweffectenrapport op te maken zodat de effectieve impact op de landbouw(ers) ingeschat kan worden en de nodige flankerende maatregelen uitgewerkt kunnen worden; dat in die zin de verantwoording voor het aansnijden van beleidsmatig herbevestigd agrarisch gebied voor het regionaal bedrijventerrein Soldatenveld aldus als afdoende beschouwd kan worden conform de omzendbrief RO2010/1.”

Er moet worden vastgesteld dat de verzoekers de hiervoor geciteerde motivering onvermeld laten, laat staan dat zij er een argumentatie tegen inbrengen die de onjuistheid ervan aantoonst.

81. Het twaalfde middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 525 euro, ieder voor een derde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeven oktober 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust